

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSKRISZTÓ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 9.

Ma számunk főbb közleményei:

- Elnepolták a Házat.
- A lóvasut megváltása.
- Bezárják az Operaházat?
- Arad tüntetése Bécs ellen.
- Az Oncu-házaspár ügye.
- Andrássy a kormányválságról.
- Börtönre ítéltek Jakabffy Ivánt.
- Hogy fogadja a munkapárt a jövő kormányt?
- 16000 korona a lépcsőházban.

Arad a kamarilla ellen.

Arad, március 8.

Egy törvényhatóság: a nemzet egy darabja. Érzései, hangulatai, lelki emóciói a nemzet belső világának megnyilatkozásához tartoznak. Viharos időkben a nemzet vészkiáltása, boldog korszakban a nemzet örömrivalgása részben a törvényhatóságok nyelvén keresztül szólal meg. Es ez a hang, — mondjuk ki — őszintébb is szokott lenni, mint a parlamenté. Egyszerű, politikától, érdekszálaktól és a hatáskereséstől kevésbé elfogult emberek gyülekezete az, a melyet nem a célszerűség kormányoz, hanem a pillanatok őszintén átértett hatása.

Most különös elfogódottság hullámzik a nemzet lelkén. Elbukik egy miniszterelnök, a ki két év óta, amikor tengernyi gyűlölet közé lépett be, csupa rokonszenvet szerzett magának. A ki, a nélkül, hogy magának, családjának, érdekeinek szüksége lett

volna rá, a legkuszáltabb időkben vállalkozott a kormányzásra, attól a tiszta meggyőződéstől vezetett, hogy a királynak és a nemzetnek harmóniáját vissza kell állítani, meg kell szilárdítani, úgy, hogy mindakettőnek jogai megóvassanak. Egyoldalunak mondták, olyannak, a ki a király iránt való hűségéből a nemzet rovására is kész tenni. Es ime: *a király elejtette, mert a nemzet jogainak kivánt olyan formában érvényt szerezni, a melyhez a korona nem járult hozzá.*

Az a nemzet, amely jogait becsüli: nem nézheti közömbösen ezt az eseményt. Az a törvényhatóság pedig, amely a nemzet érzéseinek tolmácsolására hivatott, önállónak érzi magát: — elismerését kell, hogy nyilvánítsa a miniszterelnöknek, aki pozícióját a nemzeti álláspont mellett vívott harca miatt hagyja el.

Okosabb, célszerűbb dolog talán ilyenkor a jövőben kutató szemmel az új embereket várni, akiktől a hatalom, az uralkodás függeni fog. Az óvatos emberek ilyenkor hallgatni szeretnek. A leglármásabbak, az ellenzékiek is csitítgatják támadó kedvüket: ki tudja, nem következik-e olyas valaki, a kihez hozzá lehet idomítani, kormányképesse kalapálni az ellenzéki programot? De a férfias meggyőződés, a polgárok tisztessége azt parancsolja: akár mit hoz a jövő: a távozóban is meg kell becsülni az érdemet, a jó ügyért vívott küzdel-

met és az irányt, a melynek vezére volt.

Ez a megnyilatkozás nemcsak hangulat dolga, nemcsak Madách szavainak hatása, aki szerint szebb dolog a lenyugvó napot dicsérni, mint a fölkelőt várni hosszánakkal. Nem először került ellentétbe a nemzeti álláspont Béccsel, — nem is utoljára. Aki most képviselte, nem volt szélső ellenzéki vezér, hanem a hatvanhetes politikának erős oszlopa. S ha a nemzet közömbösen veszi tudomásul, hogy ilyen férfiú, a hazának és a koronának tett hatalmas szolgálatai ellenére, nem tudta sikerre vinni az álláspontot, a melyen a magyar parlament mértékadó pártjai a békés együttműködésre megegyeztek; ha ezt hang nélkül nézi, — akkor szomorú bizonyosságot ad arról, hogy milyen kevésre becsüli nemzeti önállóságát, s azt a törekvést, amely ennek az önállóságnak a legkisebb és a legnagyobbakban való kifejezését akarja.

Más időkben is fontos ez, de most különösen indokolt. Mert, akik egyébkor a nemzeti eszmék legszenvedelmesebb képviselőiként szoktak szerepelni: azok most a hatalom érdekében ép a nemzet ellenségeivel szöveteztek. Nem takargatjuk: a *Justh.* pártot értjük, amely *állandó összeköttetést, kifőzött tervvel dolgozó szövetséget tartott fenn a bécsi hadügyi körökkel, a trónörökös katonai irodájával és amely előtt mellékes volt a*

Szurkeség.

Irta: Hegedűs Gyula.

Szakadt az eső. Teljes erejükből megeredtek az ég csatornái a vízük a föld porával egyesülve, lucsokká, piszkos sárrá vált. A sírkőrül alig állottak egyméhányan. Valamennyinek esernyő volt a kezében, különben bőrig áztak volna. A pap fölé is esernyőt tartott egy gyerek, nehogy szétmásolja az evangélium szent betűit az ég vize.

Nagyon szomorú volt ez a temetés. Sokkal szomorubb, mint a többi szokott lenni. Az ég, melyen a nekirugaszkodott dühös szélvihar piszkos felhőrongyokat kergetett, hajszolt tova, állandóan be volt borulva; sehol sem látszott rajta egy szürkésbe játszó folt, hogy reményleni lehetett volna a derűt. Az emberek cipője, ruhájuk alja mocskos volt a sártól, amelybe bele gázoltak, míg a sírhoz értek. A koporsót leeresztő emberek dühösen néztek a papra, talán magukban szitkozódtak is, amért ebben a cudar időben olyan sokáig olvas.

Szerencsére nem tartott sokáig a szertartás. A pap örült legjobban, hogy elhaderhatia az imádságot, mert mindjárt bebújt a temetőgondnokság kényelmes irodájába, ahol a pattogó, forró kályhánál fölmelengette fás lábait. Ott aztán elfelejtette a gyászos szertartást, a zokogó nőket, sőt amikor a hivatalfőnök megkínálta egy pohárka jóféle pálinkával, vidáman anekdotázni kezdett.

A temető kapu előtt kocsik vártak a gyászolókra. Besszálltak, mire a lovak kellenül nekiindultak a helyiely-köszel sikos kövezetnek.

Mikor hazatértek, első dolguk volt az átöltözködés. Bármennyire is eltöltötte őket a szomorúság érése, saját maguk jólétére gondoltak legelőször.

Azután leültek a szoba asztala mellé. A rokonok egy pár vigasztaló szó után eltávoztak; egyedül hagyták őket.

A leány nem sírt. Mereven bámult maga elé, mint aki teljesen letargiába süllyedt. Az anyja csendesen sirdogált. Egyre törölgette a szeméből előszökkenő kővér könnyeket a közben halk szavakat ejtett ki, amelyekre a leánya nem válaszolt.

— Szegény Dezső, szegény Dezső...
Végre is, amikor már legalább százszor ki mondta a Dezső nevet, a leányon is erőt vett a sírás. Fuldokolva, görcsösen zokogott.

Az udvaron épan akkor kezdett bele egy bolond verki valami pajkos operett-áriába.

Szomorú napok következtek a temetés után. A leány némán, szomorúan járt kelt; csinos arcát néha elcsufította a szeméből kiömlő könnyár. Nem a vőlegényét siratta. Az ember minden dolognál önmagából indul ki és önmagához tér vissza. Az embernek mindig az én a legelső. A saját maga sorsát könynyeste meg.

Hiszen mi is volt az a férfi?.. Harmontéves hivatalnok. Amolyan ezerforintos. A feje már már kopaszodni kezdett, a legényéletet megunt, az életben már nem igen sok örömet, tehát elhatározta magát a házasságra Valahogyan összekerütek. A leány csinos volt, a férfi valami szerelemfélét is érzett iránta, s mert a házasságra amugy is el volt határozva, egkérte.

Hogy szerette volna? Dahogy. Egy vagyontalan leánynak nem szabad a szerelemre gondolni; legföljebb csak akkor, amikor már férjnél van. Az anyja öreg, a nyugdíj édes kevés, nem szabad a kedvező alkalmat elszalasztani. Örömet adta oda magát a férfinak.

Am a sors másképen határozott. Az esküvő előtt néhány héttel súlyosan megbetegedett és egy pár napra rá meghalt a férfi.

Eltemették. A leány néha dühvel gondolt a halottra, hogy az itthagya őt, mielőtt törvényesen az övé lett volna. Legalább egy évig élt volna vele együtt, akkor kapna egy kis nyugdíjat.

Hába, ez örökre elveszett. A sírás, az önön szerencsétlenségének megsiratása nem változtat egy cseppet sem a dolgon; est csakhamar beláta. És amikor beletekintett a tükörbe, észrevette, hogy arca vesztett üde színéből, szeme bessett, még az alakja is megváltozott egy kevésbé. Ez megfőlemlítette. Ígykezett többé nem gondolni a multra s csinosítani magát. Tudta, hogy a csinosasága az egyetlen előnye, ha ezt is elveeziti, akkor az anyja halála után nem tudja, mit csinál.

nemzeti szempont, kicsiség a nemzet megaláztatása, — a fő, hogy a kormány bukjak, s új kormány jöjjön, amely esetleg az ő önző céljaikat, falánk reményeiket beváltja.

Amikor az ál-kurucok, a függetlenségi külső alatt a hadügyminisztereknek udvarlók, az Auffenberg-pártiak hűtlenek a nemzeti zászlóhoz: a törvényhatóságoknak kell a nemzetet igazi színvallását kifejezésre juttatni.

Ezt teszi Arad városa, a mikor hétfői közgyűlésén, az aradi nemzeti munkapárt javaslatára ki fogja mondani, hogy a távozó Khuen Héderváry Károly miniszterelnököt üdvözi, és elismerését fejezi ki neki a nemzet jogáért vívott küzdelem miatt. Es hogy ez az egész nemzet elismerése legyen: Arad városa hasonló határozatra fogja föl hívni az ország összes törvényhatóságát.

— *Éljen a Belvedere!*

Mondta ma a képviselőházban egy ellenzéki képviselő. A *Belvedere* alatt nem is annyira a trónörököszt értette, mint a jövőt, a jövőnek hatalmát, kegyugarait. A felé fordulnak most szomjasan azok, akik az érvényesülés álmain élnek. A jövőt, az újat, a feltűnedező napot köszöntik: — itt pedig egy törvényhatóság a hatalomtól, a szerepléstől megválnak nyújtja a férfias jobbot, amely a bucsu kézszorításával az igazi, megérdemelt elismerését adja át. Az a parlament, az az „ellenzék”, — ez pedig egyszerű polgárok testülete, a melyet amazok szoktak vádolni, hogy „minden új kormányt üdvözölnek.”

Justh a helyzetről. Szegedről jelentik: Justh Gyula, akinek Fejérváry József a Hódmezővásárhely szerkesztője ellen indított perét holnap délelőtti tárgyalja a szegedi esküdtségi bíróság, ma délután keresztül utazott Szegeden. Justh ugyanis Hódmezővásárhelyre ment, hogy Nagy Györgyöt a holnapi perben védőügyvédjét meglátogassa. Egy szegedi hírlapíró beszél-

getést folytatott Justh Gyulával, aki kijelentette, hogy nem tartja időszerűnek azt, hogy bármilyen formában nyilatkozzék a helyzetről.

— A mai napnak csak egy öröme van — mondá — és ez az, hogy a kormány megbukott. A Justh-párt marad, aki volt és meg kell várni a helyzet kialakulását. Remélem, hogy a helyzet olyan kedvezőre fog fordulni, ahogy a Justh-párt kívánja.

Érdekes, hogy Balassa Ármin dr., Fejérváry József szerkesztőnek a védője azon az alapon akarja megszüntetni a pernek a tárgyalását, hogy a Justh-párt nincs bejegyezve a belügyminisztériumban, mint testület és alapszabályai nincsenek jóváhagyva. Justh Gyula azonban kijelentette, hogy ez nem tesz semmit, abban az esetben ő maga veszi át a vádat. Ő írta alá a feljelentést és miát magánszemély fogja tovább folytatni és kéri a büntetést.

Elnapolták a Házat.

— A kormány lemondása. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 8.

Csak nagy eseményeket kísérő hatalmas érdeklődés mellett, történt ma meg a Héderváry-kormány lemondásának bejelentése a Házban. A bucsu rövid volt, de ünnepiesen emelkedett: a miniszterelnök két mondatban, egyszerű szavakkal jelentette be távozását; nem fűzött hozzá semmit, csak közölte a király elhatározását s arra kérte a Házat, hogy az új kormány megalakulásáig ne tarlison ülés. A Ház kétharmadát tevő munkapárt hatalmas tömege egyetlen ünneplő táborra forrott, amikor Héderváry gróf lemondott kormányával a teremben megjelent s ünneplő lelkesedés kísérte ki, amikor a lemondás bejelentése után távozott a Hásból. A helyzet rendkívüli bizonytalanságára való, hogy a bejelentés mellől az ellenzéki kritika teljesen elmaradt s nyomán, egészen a miniszterelnöknek a teremből való távozáig, azótalan csendesség ülte meg a Házat...

(Az ülés előtt.)

A legutóbbi hetek sűrű izgalma, egyik váratlanságot a másikra vető fordulatai gyakran tették mostanában népszerűvé a Házat, de akkora tömegben nagy ideje nem volt együtt, mint ma. Már féltizkor népszerűségi kezdett a folyosó, a legkorábban érkezők közt van Tissa István. Tíz órára együtt volt az egész Ház, a folyosón mozogni alig lehet, a jobboldalt a ballal össze-

kötő keresztfolyosón ember-ember hátán tolongott. A baloldali szélén gyülekező Justh csoportban semmi nyoma a diadalmi kedvnek.

A kormány tagjai nem voltak láthatók a folyosón; a miniszterek szobáikban voltak s az ülés megnyitáig ott is maradtak. A pártvezérek, akik kösül a gyöngékedő Kossuth Ferenc kivételével senki sem hiányzott, csendes beszélgetésbe merültek hűveikkel. Híre járt, hogy a miniszterelnök beszéde után nem lesz fölzórlás: talán egyetlen kormány lemondásakor sem történt meg ez, de most mindenki természetesen taláta. A képviselők nagy része már jóval az ülés megnyitása előtt a teremben helyezkedett el; a legtöbb szótalan várakozásban ült a helyén. Egészben szemellátható tanácsatlanság ülte meg a Házat, hangos eszmecsere sehonnán nem hallatszott.

(A képviselőház hangulata)

Fél tizenegy után öt perccel megszólalt a terembe hívó elnöki csengő s a még künmaradtak is lassan a terembe vonultak. Alig maradt egy-két hely üresen, a legsűrűbb mégis a munkapárt: talán tíz tizenöt ember híján együtt az egész tábor. Az első sorokban ott ült a párt valamennyi kiváltsága, Tissa István valamivel hátrább, szokott helyén a széles jobbmező negyedik sorában foglalt helyet. Justhék, Kossuthék is majdnem az utolsó emberig itt voltak; amott Justh Gyula, itt Apponyi Albert gróf ült a vezéri helyen, a néppártiak élén Zichy Aladár gróf, a pártokivüli hatvanhetesek csoportja előtt pedig Andrássy Gyula gróf és Széll Kálmán. A karsatok alig elférő emberrajoktól elevenek, az elnöki emelvény fölött ott van a nagy ülések sohasem hiányzó színelője: a káprázatos toalett-pompa.

Még el se helyezkedett mindenki, egyszerre fölállt helyéből az egész munkapárt s lelkesen, viharosan tapsolt, éljenzett: Héderváry gróf a terembe lépett. A miniszterelnököt a helyéig kísérte a taps és az éljen; Héderváry párja felé többször meghajította magát, de az ünneplés nem akart szünni s lelkesedve ujjalt meg, mikor néhány másodpercre rá a kormány többi tagja jön a terembe.

A Justh párton lárma keletkezett, de csak a kísérő gesztusok hevesége árulta el, hogy nagy a lárma: a munkapárt tüntető lelkeségének viharát az obstrukciós csapat nem tudta tulkiabálni s a taps és éljenbe teljesen belevessett a hangja. Amikor valamennyi miniszter elfoglalta a helyét s a munkapárt ovációja szünni kezdett, akkor hallatszott át néhány utóhang a Justh-párti zajongásból:

— Éljen az általános, titkos választójog. — hallatszott még egy két elkésett, félhangos kiáltás.

As meghalt, tehát utódot kell keresni. Valakit be kell ugratni, máskülönben elmulik ifjúsága, szépsége. A tükör előtt gyakorta monolyogni próbált, kacéran, kihívóan s úgy tapasztalta, hogy a kísérletek beváltak. — Olyan, mint régen. Elegáns, hódító.

Várta az utódot. Kereste, kutatta. Volt szerény, volt kacér, volt imponáló. Mindenkinek a vérmérsékletéhez alkalmazkodott. S néha mikor egyedül volt s elgondolkozott erről az életéről, tenyerébe hajtotta a fejét. Nem sirt. Nem tudott már elni rajta. Elfáult s assive egészen; minden gondolata önmaga volt.

Akkor jött valaki. A lakásukból egy szobát kiadták s odaköltözött be egy férfi. Olyan volt, mint az első. Valamivel több volt a fizetése, de állásra, állapotra nézve ugyanaz.

Magukhoz hívták. Az nőtlen ember volt; nem régen helyezték a fővárosba, ismeretlensége sem volt; jól esett neki, hogy van valaki, a kivel esténki elbeszélgethet.

A leány mindent elkövetett, hogy tetszék neki. Elleste, mi esik jól a férfinak és aszerint eszlekedett. Volt vele ártatlanul kacér, szemérmes, beszélt neki vőlegényéről, aki meghalt, s akit úgy szeretett, hogy nem magy többé férjhez. Legfőkébb ha olyan férfit talál, mint amilyen ő volt.

— De olyan férfi nincsen a világon... mondogatta sokszor elmélázva s tettetett szomorúsággal hajtotta le a fejét.

Az ilyenkor kissé sértve érezte magát, aminthegy helyében minden férfi úgy érzett

volna. És ezt az érzését nem fogta föl, nem értette meg jól, s önmaga is vonzalomnak magyarázta. Okánytelenül elhitette magával, hogy érdeklődik a leány iránt, sőt szerelmes is tudna belé lenni. A büszkesége, önérzete volt ilyenkor megbántva, s arra törekedett, hogy bizonyítsa a leánynak, igea is, ő van olyan férfi, miat az a másik volt. Volt persze perc, amikor bossúságot érzett az ismeretlen halott iránt, hogy az még mindig elsőbbségben van egy élővel szemben. Nem volt szerelmes a leányba, de annak bebizonyítása, hogy ő van olyan, mint az a másik volt, már-már azzá tette.

A leánynak pedig nagyon éles volt a szem. Belátott a férfi lelkébe, olvasott annak gondolatában s mindenképen azon volt, hogy még jobban megsértse annak önérzetét. De úgy, hogy az ne tűnjék föl sértésnek. Azonkívül nemcsak a lelkére akart hatni. Elegánsan s mégis majdnem tulszerényen öltözködött, — kívánatosnak akart föl tenni, hogy a férfi édes bizsergést érzett, amikor látta. És végre is úgy megszokta a leányt, hogy kedvetlen volt, ha valami körülmény megakadályozta abban, hogy este vele lehessen.

Egy langyos tavasszi este nyilatkozott is. Künn sétáltak az utcán. Vacsora után rendszeren kimentek egy kicsit járkalni; az öregasszony hátul egy lépésnyire követte őket. A férfi szokatlanul izgatott volt, ami nem kerülte el a leány figyelmét. Sejtette, hogy akar neki valami nagyon fontosat mondani, kíváncsi is volt, épen azért siettetni is akarta.

— Mondja, miért olyan zavart ma? — kérdezte tőle.

A hangja remegése azonban megcáfolta szavait.

Szóltanul mentek egy ideig egymás mellett. A hegyek felől hűvös szél kezdett fujdogálni, úgy, hogy a leány összébb huzta kis gallérját. Majd valóban hűvössé vált az este, mire a leány türelmellenül siettetni akarva a férfit, közömbösen mondta:

— Hűdég van. Gyerünk haza.

A férfi szóltanul megfordult. A leány kérdőleg tekintett rá. Az mereven maga elé bámult, míg egyszer váratlanul megszólalt:

— Mondja, Olga, még mindig nem ismer olyan embert, mint amilyen a vőlegénye volt?

A leány úgy teit, mintha megiepte volna őt ez a kérdés.

— Miért kérdi?

A férfi hirtelenében nem tudott válaszolni. Csak hosszan, szinte epedőn nézett a leányra, aki szemérmesen lesütötte a szemét és úgy mondta:

— Már ismerem...

A férfi boldogan szorította meg Olga kezét. As a férfi csak ő lehet. Diadal töltötte el a lelkét s kéjesen gondolt arra, hogy sikerült valakinek a képét elhalványítani. És azért még nagyobb szerelemmel vallotta meg a leánynak vonzódását.

As öreg asszony tapintatosan hátramaradt s mikor Olga tréfásan bemutatja a férfit, mint vőlegényét, csodálkozva csapja össze a kezét,

Návay Lajos elnök beleszólt a zajba, mire elnémul a Ház. Felolvassák a jegyzőkönyvet, észrevétel nélkül hitelesítik. Az elnök megteszi szokásos jelentéseit, kérvényeket, föliratokat mutat be, melyek közül az egyik az általános választójog mellett szól.

— Eljen az általános, titkos, — hallatszik újra a Justh-párton, de még csöndesebben, foltotabban, mint előbb.

(Khuen bejelenti lemondását.)

Mikor az elnök jelentéseinek végére ér, megrázza a csengőt s emelt hangon lessól a terembe:

— A miniszterelnök ur kíván szólni.

Halotti csöndessé némul a terem. Hédeváry gróf feláll a helyéről, minden szem rá tapad, a karzatokon a fejek százai hajlanak előre s a miniszterelnök szokott csendes hangján beszélni kezd:

— Van szerencsém a tisztelt képviselőháznak bejelenteni, hogy a magyar kormány a tegnapi napon ö felségének benyújtotta lemondását, amelyet ö felsége legkegyelmesebben elfogadni és a kormányt az ügyek további vezetésével megbizni méltóztatott. Midőn ezt a képviselőháznak tudomására hozom, tiszteletteljesen azzal a kérelemmel fordulok hozzá, méltóztatassék az iránt intézkedni, hogy addig, amig új kormány alakul, a Ház ülésai elnapoltassanak.

Elnök határozottá enuniciálta a miniszterelnök javaslatát, a Ház engedelmét kérte, hogy az elnapolás alatt esetleg szükségessé váló választások dolgában intézkedhesék s azután hitelesítettén a mai jegyzőkönyvet is, bezárta az ülést.

Hédeváry gróf és a kormány föláll a helyéről, mire az ülés elejénél is nagyobb erővel ismétlődik a munkapárt ovációja. Az egész párt állva tapsol, éljenez mindaddig, míg a kormány tagjai távoznak a teremből. Utána pedig a folyosóra hullámszik ki a terem népe.

TANÜGY.

(—) A Petőfi Önképző-kör vasárnap délután 5 órakor tartja az aradi kir. főgimnáziumban a szokásos márciusi ünnepélyét. A műsor gyö-

mint hogyha egy árva szót se hallott volna a beszédükből.

Természetesen elvette. — A leány nem sietette nyíltan az esküvőt, de azon volt, hogy minél hamarabb essenek túl rajta. Valami sejtélem azt sugta neki, hogy megtörténhetik az, ami az elsővel. Ettől pedig irtózott. Beleunt a sok küzdelembe. Sovárgott a nyugodt élet után.

El is érte. A férfi boldogan vezette őt az oltárhoz, hogy ott örök hűséget esküdjenek egymásnak. Mikor a pap egymásba tette a kezüket, küssé megrándult a leányé. Izgatott volt. De leküzdötte magát s mosolygott.

Még nászutazásra is mentek. A férfinak volt egy elég tehetős nagybátyja, az adott annyi pénzt, amennyiből megláthatták a minden szerelmeselek első útját, Itáliát.

Semmi különös nem történt velük az utjukban. Olyan volt, mint száz és ezer másé. Megnésték a műkinéseket, megeztették a Szent Márk-téren a galambokat, bejárták Rómát, el látogattak Pompejibe is, ahol megcsodálták a régi római város romjait.

Azán hazajöttek. Éltek. Csöndes, nyárpolgári életet. Olga végre ebbe is beleunt. Ugy találta, hogy a férje nem érti meg őt. Unalmában magára oktroyálta, hogy a férje nem törődik úgy vele, ahogyan megérdemelné. S néha, mikor összekocantak ezen, bosszusan vetette oda:

— Imádnod kellene, hogy hozzád mentem. én, hozzád. Én, aki annak a másiknak mindene voltam...

nyörű számokat tartalmaz. Az ünnepélyt szobor alapja javára tartja a „Petőfi” önképző kör. Jegyek előre is válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében 1—7. sorban 2 korona, a többi sorban 1 korona, állóhely 80 fillér. Felülfizetéseket — tekintettel a jótékony célra — köszönettel elfogad a rendezőség.

(—) Növendék-hangverseny. Szalay Aranka zongora és ének tanárnő növendékei hangversenyt rendeznek, melyen Wagner József dr., Lénárt Vilmos, Eckhard István, Goldzieher Pál és Langyel Sándor vendégek is közreműködnek. A hangverseny március 9 én, szombaton este 8 órakor a Fehér Kereszt nagytermében lesz. Jegyek 3, 2 és 1 koronáért Klein könyvkereskedésében és este a pénztárnál kaphatók. Hangverseny után tánc lesz.

A lóvasut megváltása.

— Elutasított villamosítási kérelem. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A lóvasut megváltását akarja a város és e kérdés előkészítésére egy bizottságot küldött ki a törvényhatósági bizottság közgyűlése. Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ma délután tartott ülésében tárgyalta a bizottság a Közúti vaspálya társaságnak részint a megváltásra, részint a vasut villamosítására vonatkozó beadványait és a bizottság kimondotta, hogy a társulat egyik prozocióját sem fogadja el, hanem felszólítja, tegyen ajánlatot és mondja meg, *fixsz összegben kifejezve*, mennyiért engedje át a lóvasutot annak minden hozzátartozó berendezésével, jogaival együtt a városnak. Ha ezt megmondotta, akkor a város majd alkuba bocsátkozik vele.

Az ülésen Lőcs Résző tanácsnok ismertette az évek óta húzódó kérdés történetét, melybe belekapcsolódott a Magyar Vasúti és Forgalmi részvénytársaság ama ajánlata, hogy a biharmegyei Drágánvölgyben létesítendő villamos telepeinek energiáját Aradra vezetné 07 fillérért hektowattonként, ha a város biztosítja, hogy üzemeinél ezt a villamos erőt felhasználja. A tanács azt kívánta, hogy százezer korona óvadék deponálása által biztosítsa az ajánlat komolyságát. A társaság nem tette le a kauciót, hanem azt írta, hogy a lóvasut társa-

ság fog százezer korona óvadékot letenni, ha a tanács óhajtja és egyúttal azzal a kérelemmel járul a városnak, hogy engedje meg üzemeinek villamosítását és ő a szükséges erő beszerzését az Aradi Villamosítási részvénytársaságnál biztosította is. Ez esetben a város autobuszait hajlandó készpénzen magához váltani. A megváltásra vonatkozó, már két évvel ezelőtt beadott feltételei ma is ugyanazok: hajlandó fizetni koncessziójának lejártá, 1919. szeptember hó előtt átadni a városnak, ha ez a tulajdonát alkotó összes személyszállító járművein, tehát autobuszain és majd lóvasutain szállítandó minden egyes személy után 25 fillért fizet évente a társaságnak, míg a teherforgalom bruttó jövedelméből 25 százalékos részesedést kőti ki. Azonban minimálisan annyi utas után fizetendő a fenti összeg, amennyit a társaság 1910. évben lóvasutjain szállított.

A bizottság mindenekelőtt kijelentette egyhangulag, a Drágánvölgyi villamostelepre vonatkozó beadvánnyal nem is foglalkozik, mert az nem komoly dolog.

A lóvasut ajánlataival szemben Rozenberg Mikea dr. azt javasolta, hogy térjenek napirendre, mert a koncesszió néhány év múlva lejár és a bizottság már többször kimondotta, hogy fenntartja a városnak a közlekedési kérdésekben teljes szabadságát. Ha mégis tárgyalnának, akkor kikell mondani már most azt az elvet, hogy villamosításról szó sem lehet, mert ez koncesszió hosszabbításal járna és ezt a város semmi körülmények között meg nem teheti.

A tárgyalás szükségességét vitatta Nemes Zsigmond dr., mert a városnak is érdeke, hogy mihamarabb megszabaduljon a lóvasutól és valami megoldást kell találni.

A villamosítás ellen foglalt állást Adler Andor is — mert ugymond — a társaság az aradi villamosítási társaságtól akarja az energiát vásárolni.

— A lóvasutal egyáltalában nem kellene tárgyalnunk — mondotta Nesznera Aladár, — mert mi a Drágánvölgyi villamos művek létesítésének komolyságára kértünk biztosítékot a Forgalmi-tól, tehát a lóvasut által felajánlott kauciót el sem fogadhatjuk. Másrészt pedig hét év múlva lejár az engedély és ez idő alatt a város úgy rendezkedik be, hogy annak hasznát a közönség lássa. Ezek ellenére szóba állhatunk velük, de lekötjük magunkat amellé, hogy koncessziót nem adunk, hanem csak megváltásról beszélünk. Ezt adjuk tudtára a társaságnak.

Varjassy Lajos polgármester ismertette ezután újból a villamosításra és a megváltásra tett ajánlatokat. Nagyobb vita keletkezett a körül, vajon mit ért a társaság az alatt, hogy: a város fizessen 25 fillért minden olyan személy után, aki a város tulajdonát alkotó járművön utasik? Végül úgy értelmeztek, hogy az autobuszok is beleértetnek. A polgármester először azt a kérdést tette fel, vajon a bizottság akar-e foglalkozni a villamosítás iránt beadott kérelemmel. Ezt egyhangu határozattal mellőzte a bizottság.

A megváltási alap megteremtésére nézve többek felszólalása után, azt határozta a bizottság, a polgármester javaslatára, hogy csak akkor bocsátkozik tárgyalásba, ha a lóvasut társaság határozottan egy *fixsz összegben állapítja meg igényét*. Szathmáry János indítványára kimondotta azt is a bizottság, hogy kilencven nap alatt tartosik a társaság választ adni. Erről a tanács a társaságot értesíti.

Az a másik természetesen a halott. Egészen másnak látta a mulat. Biztonságban érezte magát, úgy, hogy azt gondolta, ez mindig így lett volna. S beleélte magát abba a tudatba, hogy szerette azt a másikat. Gyakorta kiment a temetőbe és virágot vitt a sírjára. S mikor a férje erre roskedvűen a fejét csóválta, árva válaszolt:

— Talán féltékeny vagy a halottra? Talán megakarod tiltani ezt is?

A férfi ilyenkor nem szólt egy szót sem. Dühösen fogta a kalapját és kiment a szobából. Gyűlölte azt a halottat, aki megkeseríti az életét.

Olga pedig nem hagyta magát. Ez az ellenkezés annál inkább abba a tudatba sodorta, hogy szerette a halottat. És annál inkább üste ezt a halott-kultuszt. Makacs volt.

De a férfiből egyszer kitört a düh. Nem tudta magát már tartóztatni, amikor látta, hogy a felesége majd az egész konyhapénzt virágokra költi, hogy feldiszhesse a halott sírját. — Elvörösödött arccal, nekihevílve kiabálta:

— Válassz köztem és a között. Nem tűröm ezt tovább.

Olga megijedt. Egyszeribe megszelidült.

— Hiszen... én... nem teszek... semmit... hebegte.

— A férfi mordul válaszolt rá:

— Azért!
És amikor egyedül maradt, még jobban megsiratta a halottat, mint azon a lucskos, sáros őzi délutánon, amikor átfázva hazajöttek a temetőből.

Arad tüntetése Bécs ellen.

A törvényhatóság üdvözli a távozó Khuen-kormányt.

A város rendkívüli közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Arad város törvényhatósági bizottságának előkelő taggal — a neveiket alább közöljük — holnap azzal a kérelemmel fordulnak Urbán Iván főispánhoz, hogy hétfőn délelőtt 11 órára hívjon össze rendkívüli közgyűlést a városháza dísztermébe. Rendkívüli események készítetik a törvényhatóság színe javát arra, hogy ennek a rendkívüli közgyűlésnek megtartását kérelmezsek. Arad a nemzet mártírjainak, a tizenhárom vértanúnak a városa, a nemzet legelőkelőbb, legszentebb jogaiért készül sikraszállni. Az ország törvényhatóságainak sorában vezető szerepet kér magának és a város, hogy a világ előtt tanuságot tegyen az ország együttérzéséről és tudomására adja mindenkinek, akit illet, hogy felfilemelkedve minden pártszemponton és pártkereten, csak a magyar nemzet évasásados küzdelemmel megszerzett jogainak épségben tartása az a végső célja a jelenben is, amelyért a múltban a világ tisztelete által megszentelt földön a nemzet legjobbainak vére elhullott. A törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlésének összehívására azért határozták el magukat a város tekintélyes polgárai, hogy a magyar becsületért küzdött és a bécsi hatalommal szemben elbukott miniszterelnök személye iránt bizalmát nyilváníthassa Arad város oly időben, mikor ennek a miniszterelnöknek kezéből a hatalom varázsvesszeje már kihullott és hogy Arad város kifejezést adhasson lelke meggyőződésének, mely a nemzeti jogok csorbítatlan megóvását tartja a nemzeti boldogulás útjának. Összeül a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlése azért is, hogy erről a világtörténelmi nevezetességű helyről hangoszik el először a szabad polgárságnak bistató szava azokhoz, akik a maguk hatalmi-párt és személyes érdekeit mellőzve nem hagyják cserben a vészelybe jutott nemzetet, hanem mint igaz férfiakhoz illik, a meggyőződésükké vált igazságok mellett tartanak ki, mert úgy látják, úgy tudják, hogy az ország becsületének érdekében mindent fel kell áldozni, de az ország becsületét sem hatalomért sem népszerűségért, sem más, világi jókért kockára tenni nem szabad.

A hétfőn megtartandó rendkívüli közgyűlés napirendjén egyetlenegy pont szerepel. Egy indítvány lesz az, amely határozat hozatalára szólítja fel a törvényhatóságot és azt kéri: mondja ki, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf úgy bukott el a nemzeti becsületért vívott küzdelemben, mint ahogy az országnak hű fia tehetette és ezért az legyen a bére, hogy Arad város polgársága feléje nyújtja az elismerés palmaságát. Férfiasan melléje áll, mert éri és tudja, hogy az az álláspont, amelyet ő elfoglalt a nemzet álláspontja is, mely mellett az idők végtelenségéig kitart. Arad városa ebből a rendkívüli közgyűléséből hasonló állásfoglalásra fogja felhívni a magyar testvéreket, a társtörvényhatóságokat és tenni fogja ezt abban a meggyőződésben, hogy nincs az országban egy tisztán látó ember sem, aki ne látná át, hogy a nemzet erkölcsi erejével köteles támogatni azt, aki egy egész nemzet birtokáért, becsületéért küzdött.

A rendkívüli közgyűlés előkészítése céljából ma este a város törvényhatósági bizottságának következő tagjai jöttek össze értekezletre a Fehér-Kereszt külön termében: Nesnera Aladár, Adler Andor, Vajda István dr., Neuman Dániel,

Almási T. Pál, Nachtnébel Ödön, Lészay Sándor, Fényes Kálmán, Szabó Zoltán, Éles Ármán, Tolnai János dr., Nemess Zsiga dr., Hajós Árpád, Stauber József, Tisch Mór dr., Krenner Zoltán, Kiss Ferenc, Glück Károly, Paretz Béla dr., Reinhardt Kálmán, Steinhardt Mór dr., Robitzek Ágoston dr., Goldschmiedt Sándor, Hegyi Albert és Reinhardt Gyula.

Elnöklésre Nesnera Aladárt kérték fel, aki a következő szavakkal nyitotta meg az értekezletet:

— Azt hiszem tisztelt Uraim, hogy itt önök közt a politikai helyzetet vázolni nem szükséges. Tudják mindnyájan, hogy milyen küzdelmek folytak le a képviselőházban, hogy milyen küzdelmek folytak le a magyar kormány és Bécs között. Fájdalom a heroikus, a gyönyörű, a mindnyájunk lelkéből folyt és lelkesedésével kísért bécsi küzdelem nem végződött ez ideig még a magyar ügy győzelmével, mert a magyar kormány a nemzet tapsai közt elfoglalt álláspontját győzelemre vinni nem tudta. Tudják azt is, hogy a kormány elnöke (Hosszasan tartó éljenzés és taps. Éljen Khuen Héderváry) hű maradt ahhoz az alaphoz, melyről azt hitte, hogy a nemzet meg erősödése építhető rá és inkább félreállt, de ebből az alaphoz egy jottányit fel nem áldozott. Kitartó küzdelem és ragaszkodás volt ez az egész magyarság életét vezérlő elvekhez. Ez a ragaszkodás, ez a hűség birt rá bennünket, hogy összejöjjünk és gondolkodjunk a felett, hogy melyik volna az a legmegfelelőbb mód és eszköz, amelylyel a miniszterelnök kitarításáért nemcsak egy politikai párt: a munkapárt, hanem a város törvényhatóságának a bizalmát is kifejezzük, továbbá arra kérjük, hogy az elfoglalt alapon továbbra is megálljon. De nemcsak ez a célunk. Azt is óhajtjuk, hogy ezt az alapot kiszélesítsük és helyet adjunk azon, az ország valamennyi törvényhatóságának. Jelentsék ki tisztelt Uraim egyhangú és lelkes határozattal, hogy valahányan itt vagyunk, mindnyájan szükségét érezzük annak, hogy Urbán Iván főispán elé járuljunk, hogy felkérjük őt arra, hívjon össze hétfő délelőtt 11 órára rendkívüli közgyűlést, a melynek napirendjére indítványt leszünk benyújtandó, amelyben a törvényhatóságot a bizalom kifejezésének elhatározására kérjük fel és felszólítjuk, hogy hasonló határozathozatal céljából keresse meg a társ törvényhatóságokat.

Lelkes éljenzéssel, óriási lelkesedéssel és tapsal bizonyították be a jelenlevők, hogy szívvel-lelélekkel járulnak hozzá Nesnera előterjesztéséhez.

Esután Nemess Zsigmond dr. állott fel szólásra és a politikai helyzetet vázolta. Elmondta, miként juttatták az események a válságot kitörésre.

— Mélyebben fekvő dolgoknak az ismerete készítette úgy a nemzeti munkapártot, mint a Kossuth-pártot, a néppártot és a pártönkivüliek csoportjait is arra, — mondotta Nemess dr. — hogy a véderőreform 43 §-ának világos magyarázatához ragaszkodjanak és a miniszterelnököt eme magyarázat érvényesítésében teljes erejükből támogassák, mert nincs másról szó, tisztelt Uraim, mint törvényeinkben lefektetett természetes jogainak megvilágításáról és

a parlamentnek meg kellett ezt cselekednie, mert mi ott fenn érezzük és tudjuk, hogy a nemzetnek jövőjéről és ennek az országnak a sorsáról van szó. Rossz tanácsadók hitették el az uralkodóval, hogy most érkezett el az alkalmas pillanat arra, hogy Magyarország provinciává süllyesszessék és nem látják, hogy a dinasztának, a monarchiának és vele együtt Magyarország romlását siettetik. Csodálatosan hangzik ott Bécsben, hogy a mungó, a mameluk most egyszerre úgy beszél, mint a véres száju függetlenségi; úgy beszél, mert beszélnie kell és meg kell győznie Bécsot, hogy nincs különbség magyar és magyar között, mikor a nemzetnek várral szerzett jogairól, életének feltételét alkotó elvekről és szabadságát biztosító törvényekről van szó. A parlament, mint egy ember áll a küzdőtérén és az a 40-50 főből álló kis csoport, mely a prius kérdését vetette a küzdelembe, az is velünk van és csak taktikai kérdések választhatják el tőlünk. Egy táborban van a parlament, mert mindnyájunknak az a meggyőződése, hogy a magyar álláspont diadalmaskodni fog.

— Büszkeséggel tekinthetünk mi aradiak a világ szemébe, hogy mi leszünk az elsők, akik ennek a titáni küzdelemnek óriási jelentőségét felismerve, bátorító szóval állunk a küzdők mögé. Leleporjuk azt a rágalmat esszel, amelyet irigy ellenségeink szórtak felénk, mondván: Arad a mindenkor kormány támogatója. Most a vértanúk városa a leáldozó napot készül üdvözölni. Erre csak a világ becsülése lehet a felelet. Példát mutatunk mindenkinek. Arad polgársága önként, külső beavatkozás nélkül, kívülről jövő buszítás nélkül a saját elszántából határozta el magát erre a nagyjelentőségű lépésre és azt hiszem, hogy az egész világ ennek a határozatnak erkölcsi súlyát, jelentőségét érezni fogja. Hálás köszönetet mondok azoknak, akik ezt a mai értekezletet összehívták és ha hétfőn megtartandó rendkívüli közgyűlésünkön meghozzuk határozatunkat, az egész ország háláját fogjuk kiérdemelni.

Lelkes ováció követte Nemess dr. beszédét; ennek elhangzása után Nesnera kimondotta a határozatot, melynek értelmében holnap délelőtt felkeresi Urbán Iván főispánt és megkéri a rendkívüli közgyűlés összehívására, egysszersmint átadja a közgyűlésen tárgyalandó indítványt, hogy azt napirendre tűzze a főispán.

Végül Nesnera azt a reményét hangostatta, hogy miután mindenki meg van győződve ennek az ügynek a szépségéről, bizonyára al is várható, hogy a hétfői közgyűlés zsufolt padok előtt fog lefolyni és méltó lesz külső méreteiben is ahhoz a kezdethez, melynek folytatásával egy egész ország fog szolgálni. Ezzel az értekezlet véget ért.

SPORT.

+ Mezei futóverseny. Az Aradi Atletikai Klub vasárnap délután 3 órakor tartja meg a délkerületi egyesületek részére — bajnokok és bajnokcsapatok kizárásával — kiírt 8 kilométeres mezei futóversenyét. A versenyzők az AAK. sporttelepéről indulva a Városligeten keresztül, a Pácskai úton, a Sírház-utcán futnak végig a az Elővizosatorna mentén, a Vársártéri úton, ismét a Városligeten keresztül térnek vissza a sporttelepre. Az AAK. tekintélyes csapata, mely a versenyen részt vesz, már január első napja óta trainingben van és így igen szép eredmény várható. A futóverseny után az AAK. és az Aradi Munkás Testvér Egylet csapatai barátságos football-mérkőzést tartanak.

Andrássy a kormányválságról.

(A kibontakozás a többség kezében van.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 8.

A Ház rövid ülése után még sokáig népes volt a folyosó, ahol nagy csoportokban tanácskoztak a képviselők a jövőről, a várható eseményekről. A csoportokban hol itt, hol ott tölt föl Tisza István gróf és Andrássy Gyula gróf, akik összetartásra és a nemzeti jogok mellett kitartásra burdították hűveiket.

Ugy helyen Andrássy Gyula grófot vették többen körül. Ott voltak Décsy Zoltán, Kállay Ubul, Zlinszky István, Földes Béla és még sokan.

Décsy Zoltán véleménye szerint a kibontakozás a többség kezében van.

Mi Kossuth-pártiak — ugymond — álljuk a póttartalékosokról hazandó országos határozatot.

Kállay Ubul: Ugy van, pártunk hangulata után itélve egyetlen egy embert sem találunk, aki ne követelné a póttartalékosokról hazandó országos határozatot.

— Engem is úgy tájékoztattak a Kossuth-párt állásfoglalásáról — mondotta Andrássy — nem is képzelném másképp. A magyar kormány most az 1867. évi XII. törvénycikk védelmében bukik és szomorú dolog, hogy akadnak magyar politikusok, akik ennek örvendenek. Tény, hogy a többség kezében van minden.

— Teljesen osztom a nézetet — mondta Décsy.

Bukás a kiegyezés védelmében.

Andrássy egy másik csoport előtt még bővebben is fejtegette álláspontját és ezeket mondotta:

— Megdöbbentő ez a válság. Egy ember egész életét a hatvanhetes politikának és a dinasztikának szentelte, annak óriási szolgálatokat tesz és mikor egyszer amiatt bukik, mert a hatvanhetes kiegyezésben gyökerező nemzeti jogokat akarja védelmezni, ennek a függetlenségi párt örökl. Ez csakugyan szomorú...

— Én résztvettem — folytatta — az 1888. XVIII. törvénycikk előkészítésében. Akkor senkinek sem jutott eszébe, hogy azt egyszer az ujonczási jog ellen lehessen magyarázni. Atyám kívánságára én is felszóltam a javaslat ellen, de csak annak az aggodalomnak adtam kifejezést, hogy hátha akad egyszer ideges külügyminiszter, aki e törvényre támaszkodva azt fogja ajánlani a királynak, éljen ez zsel a joggal és ebből támadhat háborús mozgalom. De arra az eshetőségre, hogy ezzel egyszer az ujonczmegajánlási jogot akarják megbénítani, ki mert volna gondolni?

Szatmári Mór itt közbeszólt:

— Az bizonyos, hogy a munkapárt alá most nemzeti színű lovat adunk.

— Azt hiszem, — felelte Andrássy — de-rekasan meg is fogja tűni. A kibontakozás a többség kezében van. Ha ragaszkodik akarata érvényesítéséhez, felül fog maradni.

Távolabb a munkapárti képviselők vették körül Beöthy Pált a képviselőház alelnökét, Heltai Ferenc, Darvay Fülöp, Tallián Béla, Heinrich Antal és mások figyelték Beöthy alelnök fejtegetéseit, aki azt bizonyította, hogy a munkapárt feladata teljesen világos.

— Támogatni kell a kormányt, az ország ujonczmegajánlási jogát csorbítani nem engedjük — ugymond — az 1867. évi XII. törvénycikk védelmére van szó, amelyért minden magyar embernek sikra kell szálnia és a kormány tekintélyét meg kell óvni.

— Helyesen beszélés — mondta Heltai Ferenc — tényleg nem engedhetjük, hogy ujonczmegajánlási jogunk csorbát szenvedjen, mindazonáltal nem tartom helyesnek, hogy a munkapárt bármilyen irányban leküsse magát.

Erdélyi Sándor: Ugy van nem lehetséges, hogy lekössük magunkat, mert ezzel elálljuk a kibontakozás útját.

Nemsekára munkapárti képviselők vették körül Andrássy grófot és Vadász Lipót megkérdezte, hogy a Kossuth párt hogy gondolkozik a helyzetről.

— Ugy tudom — mondotta Andrássy — hogy a Kossuth párt állja a póttartalékosokról hozandó határozat szövegét.

Tanácskozás Hédervárynál.

Mialatt a képviselők a folyosón vitáztak és kombináltak, addig a miniszterelnöki szobában megjelentek a kabinet tagjai Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél, akivel hosszabban tanácskoztak. Utána a miniszterelnök a nemzeti munkapárt elnökségének látogatását fogadta. Később Tisza István gróf kereste föl a miniszterelnököt. Tisza István esután a folyosón ezeket mondta:

— Ma este értekezletet tartunk, amelyen elhangzik egy beszéd, amely minden oldalról meg fogja világítani a helyzetet és alkalmas lesz arra, hogy a párt álláspontját megszilárdítsa. Kérlek, legyetek ott mindnyájan.

A lemondás a hivatalos lapban.

A Budapesti Közlöny holnap reggeli száma közli a királyi kéziratot, amely március 7-ikei kelettel elfogadja a kabinet lemondását és az ügyek vezetését a legfelsőbb döntésig a lemondott kormányra bizza.

Az Oncu-házaspár ügye.

— A férj nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

A lakásán betegen fekvő Oncu Miklós volt országgyűlési képviselőt ma fölkereste az Aradi Közlöny munkatársa, hogy a felesége és közötte támadt sejnálatos viszály előisményeiről és okairól fölvilágosítást szerezzen. A köztestületben álló közéleti férfit láthatóan megtörték az utóbbi napok fájó eseményei.

— Igaz-e, — kérdezte tudósítónk, — hogy a mindenki által sajnált kínos események mögött politikai momentumok vannak? Igaz-e, hogy politikai okai vannak annak is, hogy ön a vagyona nagy részét tavaly a feleségére iratta?

— Ez részben igaz — felelte Oncu s egy hosszú román levelet vett elő, amelyet még tavaly írt neki a felesége. — Ezt a fontos levelet — folytatta Oncu — akkor intézte hozzám a feleségem, amikor tavaly a Tribuna válság előtt állott és az anyagi válság megszüntetéséhez szükséges összeget tőlem akarták elkérni. Akkor a feleségem attól félt, hogy vagyonunk nagy részét az ilyen politikai célok emésztik föl és azt tanácsolta, hogy ruházzam rá az értékpapírjaimat. Én megfogadtam a tanácsát s kiadtam azt a nyilatkozatot, amelyet már közölt az Aradi Közlöny. De ezt megelőzőleg hosszú levelet írt a feleségem hozzám. A fontos levél egyes részei magyar fordításban így szólnak:

„Te arról biztosíts engem, hogy a vagyonunkat nem fogod angasztálni; mert jöhet olyan idő, amikor az a szerencsétlen helyzet, amelyben te a Tribunával vagy, nagy anyagi áldozatokat kíván és a Tribunát mindenáron meg akarod menteni. Ezen eshetőség kikerülése végett és az én teljes nyugalmamért kívánom a mi vagyonunk teljes biztosítását. Ezért állíts ki olyan törvényes nyilatkozatot, amelyben kijelented, hogy részvényeid az én tulajdonomba mennek és hogy azokat saját revemre bármikor átirathatom. Kijelentem azonban, hogy ezt az átiratást csak a legvégső veszély esetében teszem meg.

Ha tehát még igaz érzéssel vagy hűzám és nincs meg az a szándékod, hogy néped és nemzedék érdekében engem megkáróíts, teljesíted ezen kívánságomat s akkor megmarad közöttünk a békés egység.

— Ez a levél világosan megmondja, hogy én csak feltételesen adtam oda a feleségemnek a vagyonom egy részét s ő csak akkor

tekintheti azt magáénak, ha engem vagyoniak végveszély fenyegetne. De én a Tribunával semmi anyagi nexusban nem voltam, így ha a feleségem nem bízta azt, hogy én a Tribunára áldozom vagyonomat. Így tehát most nem állott fenn az a veszélyes helyzet; az én vagyonomat semmi veszély nem fenyegette s így feleségemnek nem volt joga az értékpapirok magához venni azon a címen, hogy válni akartólem. Ezért fordultam én a rendőrséghez és ezért akadályoztam meg, hogy nőm a vagyonom nagy részét magával vigye. Az értékdolgok most a rendőrségen vannak s majd eldönti a hatóság, hogy azok kit illetnek meg jogosan.

— Mit gondol ön, a felesége miért nem iratta át az értékpapirokat egy év alatt, holott az ön által adott nyilatkozat alapján megtehetette volna?

Oncu erre nem adott választ.

Van ennek a bűnügyi afférnak másik, politikai jelentősége is. Oncu ugyan főntebb hangoztatta: ő semmi anyagi nexusban nem állott a Tribunával, azonban mindenki tudja, hogy olyan lelkes román politikus, amilyenek őt ismerték, nem tagadta meg az anyagi áldozatokat a párt organumától. A felesége tudta ezt és azt is tudta, hogy a Romanul támadásai miatt a Tribuna meggyöngyölt és anyagi segélyre van szüksége. Tudta, hogy a férjétől kérnek pénzt a Tribuna erősítésére. És attól félt, hogy az a lelkes férfi feláldozza a vagyonát és ezért sietett elvonni Oncutól a százazreket érő papirokat. A terv sikerült, mert ezzel megakadályozta, hogy Oncu pénzt adjon a Tribunának. És tette aztán lehetővé, hogy a Tribuna anyagi eszközök hiányában leszerelje a Romanullal folytatott harcban és megszűnik, illetve fuzionál a Romanullal. Ez a megállapodás néhány nap múlva végleges lesz és a Tribuna nem jelenik meg többé.

Erre vonatkozólag Bocu Szever, a Tribuna társtulajdonosa és irányítója ezt mondta nekünk:

— A Tribuna csakugyan megszűnik, illetve beolvad a Romanulba. Én levelet intéztem a békét közvetítő Stere Constantinhoz, hogy önként félreálljon és nem kívánok semmi anyagi rekompenciát ezért. A Tribuna ma már nem olyan reális vállalkozás, mint valamikor volt, tehát jobb is, ha fuzionál.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Zichy Nándor emlékünnap. Az aradi autonóm katolikus kör a magyar katolicizmus elhunyt vezérének, Zichy Nándor grófnak emlékére március 9 én, szombaton délután 6 órakor az ipartestületi ház dísztermében emlékünnapélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő: Himnusz. Énekl. a M. Á. V. dalgyűlet. Elnöki megnyitó: Zichy Nándor emlékezete. Óda. Irta Monay Ferenc dr, szavalja Urbányi Ilonka. Beethoven: Vonósnégyes C moll I. rész és Schubert: „A halál és a leány. Vonósnégyes. II. rész. Előadják: Karhanek Ferenc, Eckhart István, Kell Rezső és Máttermüller József. Emlékbeszéd: Tartja Fischer Aladár kir. kat. főgimn. tanár. Szózat. Énekl. a M. Á. V. dalgyűlet. Az ünnepélyen belépődij nincs, de önkénytes adományokat részint a kiadások fedezésére, részint a Zichy Nándor-emlékmű alapja javára köszönettel fogad a rendezőség.

Hogy fogadja a munkapárt a jövő kormányt?

(Tisza a hadügyminiszter ellen. — Khuen-Héderváry ünneplése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 8

A politikai világ érdeklődése ma nem a képviselőház ülésére, nem Bécsbe, hanem a nemzeti munkapárt értekezletére irányult, amely csakugyan nagyjelentőségű volt. A kormány pártjának lelkes, erős meggyőződéstől vezérelt állásfoglalása vezérei és azok politikája mellett, utat jelölt a kibontakozásnak. A munkapárt értekezlete Tisza István gróf indítványára egyöntetű, komoly és szilárd lelkesedéssel mondotta ki döntését: hogy csak olyan kormányt támogat, amely Héderváry politikáját és formuláját elfogadja.

Az értekezlet lefolyásáról ez a részletes tudósításunk:

A nemzeti munkapárt ma este 7 órakor Dániel Gábor báró elnöklete alatt rendkívül látogatott értekezletet tartott, amelyen megjelentek az összes miniszterek, államtitkárok és a párt tagjai majdnem teljes számmal jelen voltak. Akik az értekezleten nem vettek részt, távollmaradásukat kimentették. Tíz perccel 7 óra után jelent meg Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, akit percekig tartó tüntető éljenzéssel és tapsal fogadtak. A párt tagjai felállottak helyeikről és az éljenzéseknek egész orkána zúgott végig a termen.

A miniszterelnök beszéde.

A lelkesedés lecsillapultával Dániel Gábor báró alelnök átadta a szót a miniszterelnöknek, aki a következőket mondotta:

— Tisztelt értekezlet! Kedves barátaim! Azt a jelentést, amelyet ma a képviselőházban tettem, most csak megismételhetném és ezért feleslegesnek tartom. De ebben a pillanatban az első kötelesség, mely reám hárul az, hogy nemcsak a magam, hanem az egész kormány nevében, amellyel ritka egyetértésben és homálytalan szolidaritásban éltem az utolsó percig, hála szívből mondjak köszönetet azért a bizalomért, azért a ragaszkodásért, amelyet irányunkban nyilvánítottatok és azért a támogatásért, amellyel törekvéseinkben segítségünkre voltatok. Nemcsak az az érzés él bennem, amely ragaszkodást következtében fejlődött ki, hanem annál inkább érzem annak jogosultságát, hogy két kérést intézzek e komoly pillanatban hozzátok. Az egyik az, hogy épen ezeknek az érzelmeiteknek azzal fogtok legjobban kifejezést adni, ha e nehéz pillanatban eltekintetek a személyektől, eltekintetek az én személyemtől is, mert most nem személyekről, hanem nagy, országos, nemzeti érdekekről van szó. Ezeket kell szem előtt tartanunk, ezeket kell ápolnunk és gondosnunk, hogy valami baj ne érje őket. És a magatartásunk fog bizonyára súlyt adni akkor, midőn ügyeinknek helyes utra tereléséről lesz szó. Ez az egyik kérésem. A másik pedig az, hogy az az összetartás, az a kitartás, az a méltóságos nyugalom, amely e pártot egész működése idején jellemezte, legyen irányítója a párt magatartásának a jövőben is. Az ilyen magatartás az erőnek a megnyilvánulása olyan formában, amely senkit sem sért, de a bizalmat növeli azok iránt, akik ma általatok a nemzetet képviselik.

A véderőreform sorsa.

Az aktuális kérdésről, amely ma elég gondot okoz mindannyiunknak, természetesen

nem akarok a mostani pillanatban nyilatkozni, teszem ezt csak annyiban, amennyiben a párttal való viszonyom tekintetében annak szükségét érzem. Én e kérdésről február 24 én nyilatkoztam a képviselőházban és akkor általános helyesléssel találkoztam. A ti helyesléstek irányította lépéseimet és ha nem is lehetett — mert hiszen az erre alkalmas időpont nem érkezett el — határozatot hozunk, ezt csak ennek a körülménynek méltóztatások tulajdonítani. Helyesléstektől merítettem erőt arra, hogy lépéseimet úgy irányítsam, amint tettem. Most pedig végezetül nem szabad megfeledeznünk egyről: ez az, hogy az alap, amely a mi politikai magatartásunknak bázisa, nemcsak a mi politikai magatartásunknak, hanem nemzeti életünknek is bázisa. A hatvanhetedik kiegyezés megteremtésénél két tényezőnek volt szerepe, melyek áldást hoztak, az egyik tényező volt alkotmány szeretetünk és a királynak alkotmányunk iránti tisztelete, a másik tényező pedig a nemzetnek a királyához való feltétlen hűsége. Ez a két tényező teremtette meg azt az alkotást, amely ma mélyebb gyökeret vert, mint valaha is megszületése óta. Erről ne feledkezzünk meg sohasem, és legyen az a bázis a jövőben, amelyre nemcsak a mi politikai pártéletünk épít, de elmondhatjuk, hogy a nemzeti továbbfejlődés jogalapon nyugszik.

Ettől el ne tántorodjunk. Maradjunk hűvek az alkotmányhoz, a királyhoz, aki ezt szintén tiszteletben tartja. És a két együttes tényező szerintem egy és ugyanazon érdeket szolgál, úgy a dinasztia, mint a nemzet szempontjából. Ezt fenn kell tartanunk, mert ennek a két tényezőnek együttműködése biztosítja az ország és nemzet jövőjét. Ezek után még egyszer szívből mondok mindnyájatoknak köszönetet.

Ünneplik a miniszterelnököt.

A miniszterelnök beszédét a munkapárt tagjai folytonos helyesléssel és tapsal kísérték, befejezése után pedig elementáris erővel viharzott a lelkesedő éljenzés és sugó taps. Percekig tartott, amíg a csend helyreállt. Ekkor Tisza István gróf emelkedett szólásra. Beszédét feszült figyelemmel hallgatták a munkapárt tagjai és sokszor kitörő lelkesedéssel szakították félbe szavait. Az a kemény és őnézetes kritika, amelyet a hadügyminiszter gáncsvetéséről mondott, gyújtó hatása volt a munkapárt egységes seregére.

Tisza bizik a kormány jövőjében.

Tisza bejelentette, hogy határozati javaslatot kíván a munkapárt értekezlete elé terjeszteni. Beszéde elején kijelenti, hogy röviden akar személyi momentumokkal foglalkozni, miután először már több ízben adott a párt személyes érzelmeinek a kormány tagjaival szemben kifejezést, másodszor a kormány intenciója és óhajta, hogy ebben a pillanatban a személyekről minél kevesebbet beszéljenek és harmadszor, mert szükséges, hogy a kérdés ezen oldalára is kiterjesszék, mert *semmit sem lát arra, hogy elparentálja őket!* (Viharos éljenzés!) Mert hátrá itt látjuk őket akcióképességük, politikai intakságuk és integritásuk egész teljességében, bizonyára nem kell letenni arról a biztos reményről, hogy *nagy szolgálatot tesznek még a párt és nemzet élén állva a közérdeknek.*

A kormányválság oka.

— Ami a tárgyi oldalát illeti a kérdésnek, az 1888. XVIII. törvényeket illetőleg, sajnos, sikerült aggodalmakat támasztani abban a tekintetben, hogy a miniszterelnök álláspontja a fejedelmi jogok csorbitását jelenti. Ez csak a felfogás teljes félreértésén alapul-

hat, amelynek eloszlatása nem lesz talán nehéz. Amikor ezt a törvényt meghozták, senkinek sem jutott az eszébe, hogy a fejedelmi jogot bármilyen kapcsolatba hozzák az ujoncemegajánlási joggal. A miniszterelnök jelenlegi álláspontja semmiféle koncessziót más elvi állásponton álló pártokkal és férfakkal szemben, semmiféle tranzingálást, semmiféle vivmányt az ellenzék szempontjából nem jelent, hanem nem fejez ki mást, mint ennek a pártnak is politikai meggyőződését. Amikor már igazán mindenki pártkülönbség nélkül azt hitte, hogy ennek a hosszú küzdelemnek a véderőreform kérésétülvitele lesz a vége a legközelebbi időben, olyan közös és osztrák hivatalos faktoroknak, akiknek egyfelől szolidárisoknak kellett volna lenni a magyar kormánnyal, másfelől semmiféle ingerenciájuk erre a kérdésre nincsen, sikerült aggodalmakat támasztaniok és a döntő pillanatban, a győzelem küszöbén felborítani a szituációt azáltal, hogy őket vertek a dinasztia és a nemzet közé.

A hadügyminiszter gáncsvetése.

Olyan közös tényezők, akiknek szolidárisoknak kellett volna lenni a magyar kormánnyal a véderőjavaslat kérdésében, a provizorium eszméjével szemben, kétértelmű magatartást tanúsítottak. *Helyteleníteni kell a közös hadügyminiszternek eljárását, amellyel gáncsvetést vetett annak a kormánynak, amely nyolc hónapon keresztül tartó férfis küzdelemmel törekedett a hadsereg számára megszerezni a szükséges eszközöket. Még fokozottabb mértékben hívta azonban ki a jogos kritikát a hadügyminiszter utolsó fellépése, amely azután a krízis közvetlen előidézője volt. Amidőn nemcsak beleavatkozott magyar kérdésbe, amely kizárólag magyar közjogi kérdés, hanem tette ezt olyan tüntető módon, a sajtóban és megindított olyan sajtóakciót, amelyről azután az ártási tendencia világított ki. (Helyeslés. Felkiáltások: Szomorú, de úgy van!) Ártási tendencia a kormánnyal szemben és a nemzettel szemben, mert az egész dolog, ahogy történt, nem tekinthető egyébnek, mint a magyar nemzet degradálásának, a magyar nemzet, a magyar állam paritásos pozíciója és jogköre megcsorbitásának. Ez teszi tűrhetetlenné az állapotot, ez teszi lehetetlenné az eredményes nemzeti politikát egyáltalában, de különösen a hatvanhetes politikát. A hatvanhetes politika alapjait alólunk kirántották, kérdéseessé tessik a magyar nemzet jogai integritásának respektálását, megszűnik annak lehetősége, hogy Magyarországon sikerrel lehessen hatvanhetes politikát folytatni.*

A munkapárt feladata.

A párt feladata ezzel szemben egyszerű. A félreértéseket teljes nyugalommal, az objektív érvek egész súlyával el kell oszlatni, *apellálni a király szívére.* Nevetséges volna, ha nem lenne olyan szomorú, hogy olyan embereknek, akik jóban és rosszban megmutatták a király iránti hűségüket, védekezni kelljen az ellen a vád ellen, hogy csorbitani akarják a fejedelmi jogokat. Ezekkel a vádakkal szemben nem kell védekezni, maradjunk hűvek elveinkhez és önmagunkhoz. Ragaszkodjunk ahhoz az állásponthoz, amelyet a miniszterelnök beszélésében kifejtett, ragaszkodjunk ahhoz az állásponthoz, amelyet pártunk a választójog kérdésében elfoglalt és ragaszkodjunk ahhoz, hogy ezt az életbevágó, nagy horderejű kérdést semmi más kérdéssel összekapcsolni ne engedjük! Tiltakoznunk kell,

hogy a katonai kérdések bármely áthidalása miatt kiszolgáltatják ezt az óriási horderejű kérdést olyan jelzőszavaknak, amelyek nem tudom hová vinnének bencküket. Ezzelfogva a következő kötelező párthaározatba foglalta a párt azokat a sarkelveket, amelyet el kell fogadnia mindenkinek, aki a párt tagja akar maradni:

A határozati javaslat.

A párt, amidőn mély sajnálattal veszi a kormány lemondását tudomásul, hálás elismerésének, ragaszkodásának és bizalmának ad kifejezést annak minden tagja, elsősorban Khuen-Héderváry Károly gróf iránt. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés. a párt tagjai felállanak és így tüntetnek a miniszterelnök mellett) egyúttal kijelenti, hogy a nemzet és király jogait egyaránt tiszteletben tartó, érdekeit egyaránt biztosító elveiből rendületlenül ragaszkodik, a válság mielőbbi megoldását és a két éves katonai szolgálatra alapított véderreform megalkotását óhajtja és csak olyan kormányt hajlandó támogatni, amelyik az 1888. XVIII. törvénycikkben Őfelségére ruházott fejedelmi jog tartalmára vonatkozólag a miniszterelnök által elfoglalt álláspontot magáévá teszi. (Lelkes éljenzés.) Fenntartás és hátsó gondolat nélkül kizárólag hatvanhetes közjogi alapon áll és a választójog reformját a képviselőház válaszfeliratában letektetett elvek alapján kívánja megoldani. (Lelkes éljenzés.)

A jövő politikája.

Közjogi harcok eliminálásával a létező közjogi rendhez való ragaszkodással a nemzet és a király jogait egyforma szeretettel és gondattal kell őriznünk és a király és a nemzet közti harmonia politikája az egyedüli politika, amelylyel a nemzet ügyeit sikerrel vihetjük előre. Ennek a politikának voltunk hívei a múltban teljes ambícióval, teljes munkakedvvel láthatunk újból a feladathoz, minél komolyabb az idő és nagyobb a veszedelem, annál kevésbé szabad tranzingálni. Voltak máskor is komoly idők, azonban a nemzet csodával határos erejével kiáltotta ezt, mert volt vezére aki rendületlenül tartotta meg a törvényes rend tálaján. Ezt a célt szolgálja a párt, amidőn változatlan hűséggel folytatja a Deák Ferenc-széle politikát. (Szünni nem akaró éljenzés.)

Lukács László üdvözlí Tiszát.

A nagy hatást keltő beszéd után tömegesen tödultak Tisza István gróf üdvözlésére a jelen voltak, akik között az első volt Lukács László pénzügyminiszter és a Lukács-Tisza közti ellentétek hírének ezt a kétségtelen cáfolatát a párt tagjai hosszasan ünnepeleék.

A párt ezután a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta. Dániel Gábor elnök ezután még a párt vezetőségét, különösen a miniszterelnököt a párt bizalmáról biztosította. Ragaszkodni fognak továbbra is hozzá és reméli, hogy a jövőben ő fogja őket diadaira vezetni. Az értekezlet lelkes hangulatban ezzel véget ért.

VÁROS ÉS MEGYE.

Drágasági pótlék az utmestereknek. Az állami utmesterek a múlt év elején drágasági pótlékot kértek, amelyre mindesideig hiába vártak. Egy esztendő halogatás után most végre közölte a minisztérium, hogy a drágasági pótlékot megadja. Az aradmegyei utmestereket már értesítette is az alispán, hogy a 100-132 koronáig terjedő drágasági pótlékot fölvehetik.

Felülatólagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi március hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendeshavi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. Polgármester előterjesztése a bűnügyi osztályhoz egy fogalmazó, 1 díjnok és 2 detektív választás, illetve kinevezése tárgyában. U. az előterjesztése Balosó Antal mérnöki hivatali segéd részére szabadságidő engedélyezése iránt. A tanács jelentése néh. Apor Gyula alapítványa tárgyában. Widulovits Izidor nyug. végrehajtó kérelme fizelési előlegből fennmaradt 157 korona tartozás elengedése tárgyában. Polgármester előterjesztése az állandó sorozó bizottság megalakítása és a polgármester felhatalmazása tárgyában a mozgó és állandó sorozó bizottság tisztviselő tagjainak helyettesítése iránt.

Börtönre ítélték Jakabffy Ivánt.

(Főtárgyalás a szegedi törvényszéken.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Szeged, március 8.

Jakabffy Iván, az Aradon általánosan ismert volt földbirtokos tudvalóleg a szegedi fogház lakója. Az ügyészség csalással és okirathamisítással vádolta meg, amelyet Iricz Mór makói kereskedő kárára követett el. Az anyja birtokának termését, az anyja felhatalmazása nélkül, eladta Iricznek és az előlegül kapott ezresek elkartyázta. Az anyja nem térítette meg a kárt és Iricz feljelentésére Jakabffyt letartóztatták.

Ma volt ez ügyben Szegeden a fő-tárgyalás.

A tárgyalás iránt, amelyen Rigó Endre elnökölt, nagy volt az érdeklődés. A terem egészen megtelt közönséggel. A vádlott elővezetésekor elegáns kék ruhában lépett a bírák elé. Elnök konstatálja a tárgyalás megnyitása után, hogy két tanu, özvegy Jakabffyné és Iricz Gyula kereskedő nem jelent meg. Jakabffyné orvosi bizonyítványt küldött, amelyben igazolta, hogy nem bírja el a tárgyalás izgalmait.

Szapár József királyi ügyész a tárgyalás elnapolását indítványozta, amelyet Pártos Simon védőügyvéd sem ellenzett.

A bíróság azonban az előterjesztést nem fogadta el, hanem elrendelte Iricz Gyula ültetvezetőjének, Iricz Nándornak tanukénti kihallgatását.

Ezután Jakabffy Iván vádlottat hallgatták ki a bíróság. A személyi adatainak meghallgatása után az elnök ezt kérdezte tőle:

- Van-e vagyona?
- Jelenleg nincs semmi, volt a felelet.
- Foglalkozása?

A vádlott hosszas hallgatás után alig hallható hangon válaszolta.

— Semmi.

Jakabffy különben érettségit tett és a negyedik számú huszárezredben tartalékos hadnagyi rangot viselt.

— Bűnösnek érzi-e magát?

— Igen bűnös vagyok, melegségemül szolgáljon azonban, hogy édesanyám felhatalmazott a neve aláírására. Ő bizott meg azszal, hogy azt a kérdést intézsem Iriczhez, hogy mennyiért veszi meg a buzát. Mivel az keveset ígért, a tárgyalásokat megszakítottuk. Közben bevonultam az ezredembes, ahol mint katonatiszt óriási összegeket vesztettem, amelyekkel adós maradtam. Ezért kellett a pénz bármi

módon, azért Iriczhez fordultam és eladta neki a buzát 2160 koronáért, amit szintén vesztettem.

— Átadta anyja aláírásával ellátott felhatalmazást Iricznek, mikor a pénzt felvette? kérdezte az elnök.

— Igen átadtam.

— Hamis volt az?

— Igen, magam irtam alá anyámnak nevét.

Felolvassák azt a levelet, amelyet Jakabffy irt az anyjának és felolvassák a hamis megbízást. Az elnök konstatálja, hogy a két írá nem egyező, de Jakabffy fentartja vallomását hogy ő irta a meghatalmazást.

Ezután felolvasták Jakabffynak Iriczhez írott levelét, amely így szól:

„Igen Tisztelt Iricz Uri Sürgönyét vettem de mivel fizetni nem tudok, Igen kérem, hogy várjon türelemmel. Magacól ez az összeg nem életkérdés, de nálam az. Ha vár, legkésőbb eg hónap múlva a pénzt megkapja. A pénze nálam nem fog elveszni, míg ha kellemetlenkedik, szavamra mondom, agyon lövöm magamat és a pénze akkor elveszett. Remélem, hogy a helyzetet balátja és a kérésemet teljesíti.

Iricz Nándor tanu Nagy Zoltán bíró kérdésére előadta, hogy állandó összeköttetés volt Jakabffyakkal és ezelőtt megbíata az anyja a fiát fizetek megkötésével is.

A védő ezután kéri a tárgyalásnak elnapolását a bizonyítás kiegészítése miatt. A törvényszék a védőügyvédnek ezt az előterjesztését elutasította.

Ezután a perbeszédre került a sor. Szapár királyi ügyész behibonyítottak látta a vádat a vádlott beismerése és a tanukihallgatások alapján és kérte a vádlott elítélését.

— Nagy tragédiának kellett történni, mondotta, hogy az anyja és a fiu közt ennyire kiélesödött a helyzet.

Ezután előadta a vádlott élete történetét annak fokozatos züllését és végül az anyhitő körülmények figyelembavételével marasztaló ítéletet kért.

Pártos Simon védő hangsúlyozza, hogy Jakabffynak megbízása volt anyjától arra, hogy a meghatalmazást aláírja és felmentést kért.

A törvényszék bűnösnek mondotta ki Jakabffy Ivánt csalás büntette miatt és ezért az anyhitő körülmények figyelembavételével, egy évi börtönre és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte, amelyből két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Az ügyész az ítéletben megnyugodott, a védő felbbezést jelentett be és kérte Jakabffynak szabadlábra helyezését, amit azonban a bíróság tekintve, hogy Jakabffynak sem állandó lakása, sem foglalkozása nincs, nem teljesített. Jakabffy így fogva is marad.

Mikor a tárgyalás után Jakabffyt a terem-ből cellájába vezette a börtönőr, a volt gavalér így sóhajtott fel:

— Most már ugyis mindegy, ha kiszabadulok, agyonlövöm magamat.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
munkatársak	— — — — — 181
Küldőhivatal és hirdetés osztály	— 181
nyomda	— — — — — 181

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Rablólovag, színmű. Először. B) bélet.
Vasárnap: Délután: A kis gróf, operetta.
Este: A rablólovag, színmű. C) bélet.

* Az Uránia az aradi újságírókért. Régen tervezett humánus célt fog hétfőn megvalósítani az aradi Uránia mozgófénykép-színház igazgatósága. Arad társadalmában tudvalevőleg örvendetes módon nyilatkozik meg az Aradi Újságírók Segítő Egyesülete iránt való nagy rokonszenv és számos adománnyal tették már eddig is lehetővé, hogy a beteggé vált szellemi munkások helyzetét tükrözve tegyék. Ebből a humánus akcióból az Uránia színház is kiveti a maga részét és régebbi ígérete szerint hétfőn olyan előadásokat tart, amelyeknek tiszta jövedelme az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének alapját fogja gyarapítani. A hétfői három előadásra Asta Nielsen-nek, a legelső moszprimadonnának nagyhatású szindarabját és számos érdekfeszítő moziképet tartogat az Uránia igazgatósága. A közönség remélhetőleg a jótékony célra való tekintettel szívesen fogja megőrizni az Uránia nézőterét mind a három előadásra.

* Provánszi vándor bájos ének betétje, a házasság be szép — már kapható Juhász és Társánál. Ára 2 korona.

* Zola, Pascal orvos az Athenaeum könyvtár legújabb kötete már kapható Juhász és Társánál Andrássy-tér 16.

* Munkásemlékezés az Apollóban. Folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Apolló-színházban tartják meg a nyolcadik munkásemlékezést, Putnoky Miklós Uránia színdarabját: „Pompeji és a római élet” 46 kép illusztrációjával Fekete József polgári iskolai tanár olvassa fel. Legközelebbi alkalommal Teller Kálmán hírlapíró tart előadást.

* Szegény Zsazsa. Modern életkép a berlini életről 3 felvonásban. Urban Gad megint kiemelt egy drámára való a berlini szerelmi életről és a hősnő kitalálását Asta Nielsen, és a fenomenális művész nő vállalta. Egy gyarvezető ragyogó szépségű tizenhat éves leányát elcsábítja egy gazdag világi. Már az első házson kívül töltött éjszaka után jön a bűnhődés. A becsületes gondolkozású szülő kitalálja a bukott leányt, aki retteretes helyzetében csábítójaéhoz menekül. Itt cinikus visszautasításra talál és csak erőszakkal tudja rávenni, hogy elutazóban lévén megával vigye. Egy nyszerű helyen tesz látogatást a csábító, ahol újabb megaláztatásban van része a szegény leánynak. Reinhold ur az egész napot Zsazsa nélkül tölti el és mikor este színdarabjától hajtva meglátogatja Zsaszát, ez kiutasítja. Innét kezdve feltartóztatlan a züllés. Zsazsa előbb egy kis varieté színpadán táncol, itt egy pincér, aki titokban szereti, botrányt csinál miatta a toladó Reinholddal, emiatt aztán elbocsátják a leányt. Most már közönséges prostituált lesz Zsaszából, aki napjait közönséges lebutaságokban tölti. Az utolsó csapás az a hír, hogy Reinhold megölte. A megöregedett, mindenkitől eltaszított perdit utoljára keresi fel a szülői házat, félőrfilten csókolgatja a falakat, aztán bekívág a havas éjszakának és sokat gyötört testét beborítja a hó. Zsazsa halálosan bűnhődött vétkéért. Ez az Uránia hatalmas újdonságának, mely kolosszális sikert arat, a leírása. 175

* Az Indusvér bemutatója. (Diszelőadás az Apolló-színházban.) A komoly irodalmi premierek belső izgalmaival a külső díszével rajlott le ma este az Apolló-színházban az Indusvér bemutató előadása. A közönség azonnal nagy érdeklődéssel tüntette ki az Apolló-színház mai premierjét, amellyel a norvég filmgyár kiváló képű, az ugynevezett: slágereket szokta kísérni. Konstatálni kell, hogy a közönség szeretetét és élénk érdeklődését az Indusvér még jobban fokozza a norvég filmek iránt, amelyek mindig eredetiek és még a bőven termelő kinematográfiában is mindig újat és lebilincselőt tudnak nyújtani. Pompás invenció india egzotikus levegőjét kapcsolatba

hozni a legkulturáltabb európai város: London életzajába. A féktelen szenvedélyektől égő hindu lány szerelmi története attól a bevezető jelenettől sorsának tragikus befajezéséig mesteri művészettel van feldolgozva. Minden fejezet egy-egy újabb meglepetés, egy-egy újabb izgalmas fordulat a poén: — az Indiából a nagyváros zajába került szerencsétlen teremtés szerelmi örjögésében a robogó vonat elé dobja magát, — egyszerűen megrázó. A szereplőket felelegetes külön-külön felidőszerni. A norvég társulat elsőrangú színészeiből van szervezve a ezek között is a legjobbaknak jutott az Indusvér főbb szerepei. — Az Apolló-színház közli: a ma este nagy sikerrel bemutatott norvég slágert, az Indusvért, szombaton és vasárnap is műsoron tartja. 177

Bezárják az Operaházat?

— Szabadulás a terhes szerződésektől. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 8.

A magyar királyi Operaházról érdekes és kalandos hírek szárnyra a legutóbbi napokban. Amióta ugyanis a fiatal Bánffy Miklós gróft kinevezték kormánybiztosnak; egyre általánosabbá válik az az óhaj, hogy az Operaház rendet kell csinálni, mert csak így biztosítható ennek a drága műintézetnek fentartása. A Nyugat leányának előadása mindenkit megyőzött arról, hogy érdemes megmenteni az Operát, de sietni kell a dologgal.

Az új kormánybiztosnak állítólag már sikerült is megtalálni a módot arra, hogy az intézet a fölösleges terhektől megszabaduljon. A világnak egyetlen színházánál sem fizetnek ugyanis annyit kétes értékű művészi nagyságoknak, kiérdemesült énekeseknek és énekesnőknek, mint amennyit a Magyar királyi Operaház fizet. Egész sereg ilyen művész és művész nő szedi fel havonta a fizetését a tekintettel arra, hogy csak minden öt esztendőben egyszer jutnak színpadra, a világ legragyogóbb hangú művész nője se kap annyit egyszeri felépéséért, mint ők.

Az Operaház környékén mostanában állandóan tartja magát az a hír, hogy az Operát fel esztendőre bezárják. Nem azért csuknák be ilyen hosszú időre a díszes kapukat, mintha eső előtt állna művészi tekintetekben a nagy műintézet, hanem állítólag azért, hogy a fölösleges terhektől megszabadulhasson.

Májusától októberig tartanak zárva az Operát és pedig kényszer uton, mert ez lenne az egyedüli módja annak, hogy a bűnös szerződéseket felbonthassák. A szerződéseknél egyik klauzula is ugyanis úgy szól, hogy amennyiben országos járvány, pusztító elemi csapás, vagy más föltétlenül kényszerítő körülmények szükségessé teszik, hogy az előadások kényszer utján legalább hat hónapon át egyfolytában szüneteljenek, az összes szerződések hatályaikat veszítik.

Ha már most csak ugyan való az, hogy az Opera intézőkerei ezzel a tervvel foglalkoznak, úgy a kormánybiztos a féltői kényszerűsünet után alaposan megrostálhatná a szerződéseket, amire egerő szükség volna, mert az így felszabaduló összegekkel komoly művészi célokat szolgálhatna az Opera.

Egy hírlapíró ma felkereste Vidor Deussöt, az Operaház titkárát és megkérdezte, mennyiben felel meg a valóságnak ez a hír. A titkár a következőleg nyilatkozott:

— Az a hír, hogy a kormány bezárná az Operaházat, teljesen alaptalan, kalandos híresztelés. Az Operaház igazgatósága már megszokta, hogy a műintézet ellenségei ilyen természetű híreket terjesszenek. Az igaz, hogy a színház tagjainak szerződésében van egy passzus, mely kimondja, hogy a kormányhatóság, ha két hónapra bezárja az előadásokat, akkor az összes szerződésük érvényüket veszítik, de ez igazán nem jelent semmit. Mióta az Operaház fenáll, még nem volt arra eset, hogy a kormány élt volna eme jogával. Nézetem szerint a színház közötti bezárásának híre Bánffy Miklós gróf kormánybiztos hivatalba lépésével kapcsolatban terjedhetett el. A kormánybiztos ugyanis most tanulmányozza a műintézet belső ügyeit és természetesen minden iránt behatóan érdeklődik. Egy egy ellesett kérdészködés, vagy mi egyéb elég alkalom arra, hogy a fajtá hírek forgalomba kerüljenek.

HIREK.

— A csanádi püspök Aradon. Glattfelder Gyula dr., a csanádi egyházmegye főpásztora szombaton délután Aradra érkezik Magyarpecskáról, ahol a 7 napig tartó missiót fejezte be tünnepléses püspöki misével és szentbeszéddel. Aradon szombaton délután a középiskolai ifjúságot fogja gyóntatni, és a 6 órakor pedig részt vesz a Katolikus Kör által az ipartestületi palota dísztermében rendezendő Zichy Nándor emlékünneplésen. Este Urbán Iván főispán vendége lesz a megyéspüspök, aki vasárnap a déli gyorsvonattal Erdélybe utazik.

— A főispán fizetése a szegényeké. Makorózt jelentik: Jakabffy István, kinek még mindig nem intézték el a főispáni állásról benyújtott lemondását, minden hónap 1 én részére kiutalt főispáni fizetését elküldi Galambos Ignác dr. polgármesterhez azaz a kérelemmel, hogy juttassa el a város érdemes szegényeinek. Így tett januárban, februárban és márciusi fizetése ma érkezett meg. A polgármester meleghangú levélben köszönte meg Jakabffy jótékonyágát.

— Elhunyt aradmegyei származású tábornok. Gyarmati Durman Antal lovassági tábornok Bécsben hetvenhat éves korában meghalt. Az elhunyt Somoskeszen (Aradmegye) született a középiskoláit Szegeden és Temesvárott végezve, 1850-ben a kránsebesi matematikai tanintézetbe lépett. 1855-ben hadnagy, négy év múlva főhadnagy lett. Résztvet az Olaszország és Poroszország elleni hádjáratban a vitézségéért katonai érdemkeresztet tüntették ki, 1868-ban elsőosztályú századosná nevezték ki, 1875-ben a sepaistentgyörgyi, a következő évben pedig a székesfehérvári állami mentelep parancsnoka lett és még ugyanebben az évben őrnaggyá léptették elő. 1885-ben már mint ezredes, kitűnő szolgálatai elismeréséül a III. osztályú vaszkorona-rendet kapták, 1891-ben pedig a Szent Mihályról elnevezett bajor királyi érdemjel II. osztályú jelvényével tüntették ki. 1893-ban tábornokká, három év múlva altábornaggyá lépett elő. 1904. február elsején nyugalomba vonult, a királyi kitűnő szolgálatai elismerése jeléül a Lipót-rend lovagkeresztjét és a lovassági tábornoki címet adományozta neki.

— Államsegély a segédjegyzőknek. A múlt évben néhány nagyobb aradmegyei körjegyzőség községei határozták el, hogy segédjegyzői állást rendszeresítsenek a fölzaporodott közigazgatási teendők elintézésére. A községek anyagi helyzete azonban nem volt olyan rózsás, hogy a segédjegyzői fizetést teljesen magukra vállalhatták volna. Éppen ezért a vármegye közönsége a belügyminisztériumtól segítyt kért az új segédjegyzői állások létesítésére. A belügyminisztérium ma rendeletben értesítette Dálnoky-Nagy Lajos alispánt, hogy az új segédjegyzői állások rendszeresítésére Aradmegyének évi 4300 korona államsegélyt utalványoz. Az államsegély megosztását a miniszter a következőkben rendeli el: a solymosi körjegyzőségnek szervezendő segédjegyzői állás fizetéséhez 400 korona, a galsai új segédjegyzőnek 500 korona, a berzovainak 600 korona és a kisindiai, valamint nagyhalmágyi körjegyzőségeknél rendszeresítendő segédjegyzőknek 1000—1000 korona jusson fizetésük kiegészítésére. Az államsegély szétosztásánál a minisztérium a körjegyzőségek teherviselő képességére volt figyelemmel, valamint arra is, hogy a körjegyzőség egyes községei milyen általánnyal járulnak hozzá a segédjegyzői fizetéséhez. Végül még azt hozza a minisztérium a vármegye alispánjának tudomására, hogy amennyiben valamelyik segédjegyzői állást 1912. október 1-ig nem szerveznék és arról jelentést nem terjesztanének föl, abban az esetben más segédjegyzői állás szervezésére fordítja a felszabaduló összegeket.

— Eladták a Pesti Naplót? Egy fővárosi lap szerint a Pesti Napló a mai napon gazdát cserélt. A lap szerint *Surányi József* főszerkesztő megrongált egészsége miatt nem akar tovább a lap ügyeivel foglalkozni és átadta a Pesti Naplót, amelyet *Hatvany Lajos* báró, a Nyugat volt kiadója és ifj. *Chorin Ferenc* dr. ügyvéd vettek meg. A lap politikai munkatársa *Vázsonyi Vilmos* lenne.

— Az új sörfőző igazgatója. Budapesten a Hazai Bank hat millió koronával sorfőzőt alapított. Az újonnan alakult *Fővárosi Sörfőző Részvénytársaság* igazgatósága *Kell Sandort*, a kőbányai *Polgári Sörfőző* eddigi helyettes-igazgatóját szerződtette az új vállalat ügyvezető igazgatójává. *Kell Sándor* tudvaleg aradi származású és Aradon élőkelő rokonsága van.

— Öngyilkosság. *Horváth Dezső* 20 éves műszerész Aradon, a Mihály-utca 51. számú házában öngyilkos szándékkal mellbe lötte magát. Halálát okozta szívinfarkus a kórházban. Nem hagyott hátra levelet és így nem tudják, hogy miért lett öngyilkos.

— Házvétel. *Schartner Sándor* dr. táblabíró, volt aradi törvényszéki bíró Teleky utcai házáat ma megvette *Hegyi Albert* nagykereskedő negyvenöt ezer koronáért.

— Merényletnek hitt tréfa. Lélekszakadva rohant föl ma a rendőrségre *Czakó László* aradi kereskedő és fildokló hangon panaszkodta:

— *Flum Károly* házmester meg akart gyilkolni. Rámlott és a golyó megsebesítette az arcát, tartottassák le, mert még egyszer elkövetheti a merényletet.

A detektívek kimentek a Csiky Gergely-utca 7. számú házába, ahol az állítólagos merénylet tartódott. A hatóság emberei itt megállapították, hogy *Czakó* rémálmokat mesélt a rendőrségen. *Flum* nem követett el semmiféle merényletet, hanem a felesége veszekedés közben egy gyermek-puskával lőtt, amelynek dugója *Czakó* fülé mellett süvített el. Mivel a detektívek ezt az eredményt közölték vele, ő álmélkodva felelt:

— Ugyilátszik annyira megijedtem, hogy revolvergolyóknak hittem a fapuska töltelékét, amely felém repült.

— Baleset. Ma reggel sajnálatos baleset érte *Domonkos Lajost*, az Aradi Polgári Takarékpénztár igazgatósági tagját. Mint részvétellel értesülünk, a város eme tekintélyes, kőművesletnek örvendő polgárát szélhűtés érte, amelynek következtében kénytelen az ágyát őrsíni. A súlyos baleset híre általános részvétet keltett.

— Pályázat. A felszámolt Arad-kerületi iparosok rokkant és nyugdíjgyesülete által létesített és az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál kezelt segélyalap 176 K. 76 fillért tevő kamataival, valamint az Aradi első takarékpénztárnak 50 koronás adományával a Kamara területén ipart üzemeltető rokkant és elszegényedett iparosok, elsősorban pedig az egyesületnek volt ilyen tagjai, ilyen jogosultak nemlétében pedig a Kamara területén ipart üzemeltető más elszegényedett, rokkant iparosok lévén segélyezendők, felhívtnak mindazon valóban gyámoltatásra szoruló, elszegényedett, rokkant iparosok, kik ezen segély elnyerésére igényjogosultsággal bírnak, hogy kérvényeiket a részük névre illetékes ipartestület (ipartársulat) útján és annak ajánlásával ellátva f. évi március hó 23-ikéig nyújtsák be a Kamarához. A 226 K. 76 fillért tevő segély 4 igényjogosult közt lesz felosztva. Aradi Kereskedelmi és Iparkamara előkésége.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Róssa Ernő* bolttiszolganak *Ernő* nevű fia. *Otlakan Pál* napszámosnak *Ilona* nevű leánya. *Babó Gyula* asztalosnak *Márton* nevű fia. *Adom Károly* egészségügyi főbiztosnak *Ilona* nevű leánya. *Kujedán Sándor* fékezőnek *József* nevű fia. *Barna Péter* kisbirtokosnak *György* nevű fia. Meghalt: *Flora András* 64 éves zenész. *Szlinga Tivadar* 28 éves földműves. *Schmidt János* 66 éves magánzónó. *Bak Juliánna* 8 éves leány. *Schoberger Lőrinc* 59 éves napazámos. *Óv. Mihályi Sándorné* 89 éves magánzónó. *Bala József* 3 hónapos fia. — Házasság nem fordult elő.

— Menyasszonyi kelengyék és alkalmi ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása *Fischer Mór* Arad, üveg, porcellán, lámpa és díszműtáru kereskedése *Andrássy-tér 20.* Városi és megyei telefon 568.

— Hogyan óvjuk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyukszem bűtyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a *Moskovits "Anatomiai"* cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— *Almai Albert* Péter különvált a fiától és saját zenekarával a *Vadászkürt* és a *Gambrinus* vendéglőkben fog hangversenyezni.

— A „*Simai*” féle gőzfürdőben vasárnap nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek. 953

— *Elite* és *Revue Parisienne* párizsi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható *Juhász és Társa* modern könyvesházában *Andrássy-tér 16. sz.*

— *Csak Mauthner*-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Olcsó üzleti könyvek *Ingusz J.* és *Fla Weltzer János* utcában egyesített könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 6071

— *Medgyaszay Vilma* a világhírt kabaret művésznő így ír a dr. *Biró* féle *Havasi-Gyopár krémről*: Kedves Doktor Ur! Az ön által készített „*Havasi Gyopár Crém*” a legkitűnőbb arokrém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitűnő tisztelettel *Medgyaszay Vilma*. 5093

— *Aradmegye* nagy fali térképe az új helységnevekkel, újabb lenyomatban vászonra húzva, lécekkal hivatalosan opprobálva, 12 korona árban kapható *Ingusz I. és fia és Kerpel Izsó* cégeknél. 923

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz *Kerpel Izsó* könyvkereskedése. 4871

— Tavaszi divatlapok *Kerpelnél*. 4871

TORVÉNYKEZÉS.

1600 korona a léposóházban.

— Fogházra ítélt megtaláló. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Mintegy három évvel ezelőt történt, hogy *Vajda István* dr. ügyvéd egyik ügyfele megbízásából 1600 koronát vett fel az Aradi Ipar-és Népbanknál. Amint az utóára ért, meglepetve vette észre, hogy a pénz eltűnt. Visszatért a bankba, kereste a pénzt a léposóházban, de nem találták már meg.

Az ügyvéd megtérítette az ügyfelének a pénzt, már régen el is felejtette az egész dolgot, mikor beemrégiben az aradi rendőrség megállapította, hogy a pénz *Hollán Lajos* 16 éves szolga kezébe jutott.

A fiu bevallotta a rendőrség előtt, hogy a nagy összeget a Polgári Takarékpénztár léposóházában találta. Eleinte gondolt arra, hogy felviszi a talált összeget a rendőrséghez, de aztán mégis jobbnak találta a pénzt hazavinni. Ott-hon aztán felélték a pénzt.

A fiu vallomása alapján ellene jogtalan eltulajdonítás, szülei ellen pedig orgazdaság miatt indult meg az eljárás. A vizsgálat során lefoglalták *Hollán* nagyanyjának egy 1500 koronáról kiállított takarékkönyvét is, mert alaposnak bizonyult az a gyanu, hogy a betét abból a pénzből származott, melyet *Hollán Lajos* a takarékpénztár léposóházában talált.

Az ügyben ma folyt le a tárgyalás *Zih József* büntetőjársbíró előtt. *Hollán Lajos* megmaradt beismerő vallomása mellett. Azt vallotta, hogy a pénzt átadta szüleinek, akik tudomása szerint azt elköltötték. A szülői vallomása szerint ők az 1600 koronát felélték, a betétkönyv pedig a férj anyjának jogos tulajdona, megtakarított vagyona. Az idősebbik *Hollán* anyja szintén azt vallotta, hogy a ta-

karékban összekuporgatott vagyonaikat őrizte a hogy tudomása se volt soha a talált pénzről.

A bíróság a vallomások alapján *Hollán Lajost* három heti fogházra ítélte jogtalan eltulajdonítás vétsége miatt, míg a szülők orgazdaságért 3-3 havi fogházbüntetését kaptak. A takarékkönyvet, miután nem merült fel bizonyíték arra nézve, hogy az a talált pénzből származott, kiadta a bíróság *Hollán* nagyanyjának a *Vajda* dr. t. kártérítési igényével polgári perre utasította.

§ Vétkes bukás. *Weisz Farkas* aradi bőrkereskedő a múlt év folyamán csődbe jutott. A szokásos rendőri vizsgálat megállapította, hogy *Weisz* rendetlenül vezette a könyveket és nem készített mérleget. Ezért az aradi kir. törvényszék ma vétkes bukás miatt 100 korona pénzbüntetésre ítélte a kereskedőt.

§ Gondnokság alá helyezés. *Csánk Rudolf* 34 éves aradi születésű gazdaszt ma elme-gyöngöség miatt az aradi törvényszék, atyja kérelmére, gondnokság alá helyezte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

— Az Omke közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés március 17-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartja az évi közgyűlést, amelyen az Omke aradi kerülete is képviseltetni fogja magát. A közgyűlésen részt venni szándékozó Omke-tagok részére kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványok adtak ki, amelyek 20 fillér illeték lefizetése ellenében az Omke aradi kerületének irodájában (Szabadságtér 7. sz. I. em.) vehetők át. Ugyancsak március 17-én lesz az Omke vezetésével a fűszerkereskedők országos kongresszusa is Budapesten.

— A takarmányhiány meggátítása. Az állattenyésztőknek évek óta sok bajuk van a takarmányhiánnyal, amely már idáig is nagy károkat okozott. A földmivelési minisztériumban, ahol az állattenyésztés vészedelmét figyelemmel kísérték, arra a meggyőződésre jutottak, hogy a takarmányhiányt a helytelen rétgasdalkodás, a rétföldek ki-nnsozás okozza. Ezen akar most a földmivelés-ügyi miniszter segíteni és ma érkezett leiratában tudatta *Aradmegyével* is, hogy elhanyagolt rétföldeket hasznosabb, tudományos megfigyelések figyelembe vételével javítani óhajtó gazdáknak a rétek javítására díjtalanul ad a minisztérium utba-igazítást, sőt szakközvegeit is leküldi erre a célra.

— Az aradi piac árai. 1 csomó saláta 1-3 fillér, 1 drb. kalarabé 2-10 fillér, 1 drb. kelkaposzta 4-10 fillér, 1 drb. tök — fillér, 1 kötés retek 10-12 fillér, 1 rakás spenót 4-10 fillér, 1 rakás sóska 6-14 fillér, 1 kiló burgonya 8-9 fillér, 1 drb. kaposzta 10-50 fillér, 1 kötés vöröshagyma 4-6 fillér, 1 kötés zöldhagyma 2-3 fillér, 1 kötés foghagyma 6-30 fillér, 1 kötés zöldség 4-14 fillér, 1 drb. zeller 2-14 fillér, 5-6 drb. tojás 40 fillér, 1 liter tej 18-26 fillér, 1 csomó tehéntúró 10-30 fillér, 1 liter tejfel 100-120 fillér, 1 kiló vaj 240-300 fillér, 1 drb. rántani való csirke 180-300 fillér, 1 drb. csirke sütni 220-250 fillér, 1 drb. tyuk 250-350 fillér, 1 drb. kappan 480-500 fillér, 1 drb. sovány liba 400-600 fillér, 1 drb. kövér liba 900-1200 fillér, 1 drb. sovány kacska 300-350 fillér, 1 drb. kövér kacska 700-800 fillér, 1 drb. pulyka 800-1200 fillér, 1 drb. karfiol 10-50 fillér, 1 kiló fehér kenyér 30 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marhahus eleje 152 fillér, 1 kiló marhahus hátulya 170 fillér,

1 kiló pecsenye 192 fillér, 1 kiló borjúhús 200 fillér, 1 kiló borjú szelet 240 fillér, 1 kiló sertés hús 192 fillér, 1 kiló sertés karaj 200 fillér, 1 kiló zsír 176 fillér, 1 kiló szalonna 160—240 fillér, 1 kiló juhús 144—152 fillér, 1 kiló bányahús 200—240 fillér.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Az időjárás még mindig rendellenes. Igen fűvös lenne, ha már végre tavaszi időt kapnánk.

A gabonaüzlet irányzata javult.

Elkelet a mai piacon:

400 mm. buza	21.20—21.40
100 mm. tengeri	17.20—17.40
— mm. rozsa	19.20—19.40
— mm. árpa	18.—
— mm. zab	18.40—18.60

Az árak száz kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktüzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 8.

Készárú.

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv gyenge. 8 ezer mm. néhány fillérrel magasabb.

Natáridő.

	Dél sárlat	2 órat sárlat
Buza 1912. április	11.75—11.76	11.73—11.74
Buza 1912. májusra	11.68—11.67	11.66—11.67
Buza 1912. októberre	10.39—10.40	10.19—10.20
Rozsa 1912. áprilisra	10.26—10.27	10.24—10.25
Rozsa 1912. októberre	9.11—9.12	9.10—9.11
Fogazati 1912. május	8.78—8.79	8.77—8.78
Zab 1912. áprilisra	9.96—9.97	10.00—10.01
Zab 1912. októberi	8.36—8.37	8.38—8.39

Az árak 50 kilóként számítva.

Budapesti értéktüzsde (Táv. jelentés)

— Március 8. —

Magyar aranyáraderék 4 ^o / ₁₀	109.90
Magyar koronáraderék 4 ^o / ₁₀	89.40
Magyar koronáraderék 3 ^o / ₁₀	87.80
Magy. földt. herm. kötvény 4 ^o / ₁₀	90.25
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	92.25
Magyar nyeresémsorsjegy köleszén	213.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy köleszén	149.—
Osztrák járadék papírban	89.60
Osztrák járadék esztibe	12.40
Osztrák járadék aranyban	114.—
Osztrák koronáraderék 4 ^o / ₁₀	89.60
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.81
Magyar hitelbank-részvény	862.—
Osztrák hitelintézet részvény	653.75
Osztr.-magy. államvasút részvény	742.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.68
Német birodalmi márka	117.77 ¹ / ₂
London vista	241.05
Páris vista	95.45
20 márkás arany	23.55

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1912. március 8.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.75—10.80
77	10.80—10.85
78	10.90—11.00
79	11.00—11.10

Buza (Temesvári kerek. áru):

75 kilogrammos	10.65—10.70
Rozsa	9.30—9.35
Árpa	9.10—9.20
Zab	9.10—9.15
fengerli	8.60—8.65

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

Elegáns

Illatszerek

Pouderek

Szappanok

és az összes Pipere cikkek

231

Török Andor és Társa

drogeria és illatszer üzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon szám 900. Telefon szám 900.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1912. március hó 9-én

B) bérlet

B) bérlet.

Itt először:

A rabiólovag.

Színjáték 3 felvonásban. Irta: Bíró Lajos. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Ferenc gróf Keszler Ede.	Stefi gróf Dellé Lajos.
László gróf Varnai Jenő.	Viktor gróf Vas Jenő.
Emma grófnő Novák Irén.	Galambos Harold Ede.
Mihály gróf Ajtai Odón	Anna, leánya Kápolnay J.
Margit grófnő Nógrádi M.	Kurt Dr. Beregi S.

Kezdetek este 1/8 órakor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma szombaton, 1912. március 9-én:

1. Rajnai vízesések. Természet után. — 2. Aki másnak vermet ás. Humoros. — 3. A papucsos bosznja. — 4. Az idény legnagyobb slágere a Szegény Zsazsa. Irta: Urban Gaad. A főszerepben Asta Nielsen a Koppenhágai udvar. színház világhírű tagja.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szombaton, 1912. március 9-én:

Legújabb Nordisk sláger.

1. Téli Képek. Természetutáni felvétel. — 2. Egy omelettel feljebb. Kacagató. — 3. Indusvér. Szenzációs dráma 2 felvonásban. A Nordisk film Company felvétele. — 4. A megszőkített menyasszony. Vigjáték. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár — Buffet.

NYILTTÉR.*

GYÖRGY

NŐI FELÖLTŐ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS SZABOTT ÁR.

ANGOL RAGLÁNOK,

SELYEM- ÉS

ETAMINE-KÖPENYEK,

POSZTÓ FELÖLTŐK,

LEÁNYKA-KABÁTOK,

GYERMEK-KABÁTOK,

ANGOL COSTUMEOK,

TROTTEUR-COSTUMEOK,

LEÁNYKA-COSTUMEOK,

DIVATALJAK.

TELEFON 855.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

■ A MINORITA-TEPLOMMAL SZEMBEN. ■

A szép kezek ápolására:

Manicure-készletek

„ -eszközök

„ -paszták

„ -porok

„ -vizek

„ -lakkok. . .

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefonszám 900.

Felhívás.

Karácsonyi János Erzsébet-körút 5. szám alatti fűszer- és csemege-üzletét átvettük, felhívjuk nevezett összes hitelezőit, hogy 1912. március 15-ig esetleges követelésüket szíveskedjenek nálunk bejelenteni, mert fenti határidőn túl (1912. március 15.) semminemű követelésekért felelősséget nem vállalunk. 1466. Arad, 1912. március 8.

Sirián V. és Társa.

'HÁREM'

a legjobb gummi,

1 tucat 4 korona.

Aradon egyedül

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

drogeriájában kapható.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

Varga Kálmán

női divatterme, Aczél Péter-utca 2.

Párisi és londoni szövetségű újdonságai megérkeztek.

A hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom. 991 ■■

LIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben dobo-
zonként 8, 6, 4 és
2 korona helyett
4,2 és 1 koronáért

árusítatnak

amíg a készlet tart

INGUSZL. és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

275

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészártyák

leszállított árban.

Egy 7 és egy 3 szobás modern
lakás **kiadó**. Bővebbet az
üzletben.

3976—1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi Mi-
nister 85075—VII—A—2/906. szám
alatt kiadott körrendelet alapján
meghagyom a gyümölcsstermelők
és kert tulajdonosoknak, hogy a
mező és kert gazdaságban nagyobb
károkat okozó rovarok ellen való
hathatós védekezés céljából a téli
hernyófészkeket, lepke tojásokat,
valamint a vértetű és darázsész-
keket alaposan irtsák k. Ezen ro-
varok irtása már most megkez-
dendő és addig folytatandó, míg
teljesen nem ki pusztulnak. Leg-
nagyobb gond fordítandó a hernyó
és vértetű irtására.

Figyelmeztetem az érdekelteket,
hogy az, aki a fentebb elősorolt irtá-
sokat f. év március hó végéig elmu-

lasztja, úgy az irtás költségére
minden további értesítés nélkül
hatóságilag lesz folyamatba téve
és ezen kívül az 1894. évi XII. t. cz.
95. §. k.) pontja alapján 5 napi
elzárásra, átváltoztatható 100 ko-
ronáig terjedhető pénzbüntetéssel
lesz büntetve.

Arad, 1912. évi február hó 24-én.

Sarlott,
főkapitány.

Nagymennyiségű

maculatura

letányos áron

kiadó.

Az Elemi Biztosító Részvénytársaság

amely a legelőkelőbb gyáriparosok által alapított

Aradon Barta Dezső urnál Deák Ferenc-utca 16. sz.
Telefon szám 688.   Telefon szám 688.

főügynökséget szervezett.

A társaság elfogad **tűz-, betörés-, baleset-, sza-
vatossági, szállítmányi és lóbiztosításokat.**
Teljesen befizetett részvénytőke 4,000,000 kor.
Biztosítéki alapok: 18.043,000 korona.

Üzletátvétel!

Van szerencsénk a n. é. vásárló közönséget értesí-
teni, hogy **Karácsonyi János-féle Erzsébet-
körut 5. szám alatti**

fűszer- és csemegeüzletet

átvettük és azt hivatkozva Aradon és a fővárosban
szerzett szakképzettségünkre a mai kor igényeinek meg-
felelőleg tovább vezetjük.

Állandóan nagy készletet tartuak mindennemű első-
rendű **fűszer- és csemegeárúkból**, ugyszintén
**sajtek, felvágottak, kitűnő hegyaljai
borok, francia és belföldi pezsgők, finom
likőrök, veteménymagvak és főzelék-
félékből.**

Megrendeléseket készséggel házhoz szállítunk

Szives pártfogást kérünk kitűnő tisztelettel:

Sirián V. és Társa.

Eme rovatban minden négy-
esöt filléres hirdetésnek ára 4 fillér,
nagyobbaké 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: Jászai (4. sz.) sz.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Postaszám: 887. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján vagy utólagosan történik. Tudakozásul a hirdetés utána mindenkor közzé-
adatik megkezdésükkel, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul azonnal a kiadóhivatal, az esetben, válaszképp megválaszolják. Az apróhirdetések díja a sorok számán mérve: szombatig minden sor 4 fillér, vasár-
naponként 5 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. A vastagabb betűkkel írtakat a kiadóhivatal utólagos megkezdéssel fogadják. Az apró hirdetések utána felvételnek a kiadóhivatalban
kivételre díjazással megkezdésük. HIRDETÉSEK ESTE FEL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

szíveket valamely jelleg alatt kör-
denek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
szűttük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
szíveket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
elfogadjuk el nem vissz. a kiadóhí-
vatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szép fogakat

spolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin fogcsermje. I-5251

Csütri!

Mikor találkozunk? Ne ámitson,
mert baj lesz a csütrijével... 77

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-5251

INGATLAN.

Sarokház.

Utcára nyíló kisebb bérház, közel
a főtérrhez, olcsón eladó. 1416

Házeladás

a belvárosban adómentes magán-
ház, négy szoba, fürdőszobával.
Cím a kiadóhivatalban. 1422

A város belterületén

nagyobb telek megvételre keres-
tetik. Ajánlatokat „Központhoz”
jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít.

ÜZLETEK.

A 20.000 lakossal

bíró Pécskán bádógos műhely halál-
eset miatt vállalatokkal együtt
sürgősen átadó. Czeizler Sámuel
Pécska. 1894

Kávéház és vendéglő

Arad fővonalán más vállalat miatt
jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban.
1428

Jóforgalmu

vendéglő családi okok miatt azon-
nal átadó. Bővebbet Kőrösvölgyi
pálinkarakatár. Andrassy-ut 5. 1446

KIADO LAKÁS.

Egy 2 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel,
havi 24 kor. kiadó. Demeter-utca
111a. szám. 1275

Első emeleti

lakás az Andrassy-téren banknak,
vagy más intézetnek május hó
1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

3 szobás

utcai lakás minden hozzátartozói-
val május elsejére kiadó. Flórián-
utca 4. szám. 1473

Batthyány-u. 31. sz.

házban egy négyszobás utcai lakás,
fürdő-szobával, villany világítással,
május 1-től kiadó. 1173

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
relivel. I-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Ha alkalmazottat keres,

Az eredmény sikeres, —

ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Szöllőmunkást

keresek Makóra az évi munkák
állandó teljesítésére. Kertészet és
szőlőművelésben jártas ember la-
kást és havi bért kap. Ajánlatok
mellé a tisztességes előleget igazo-
ló közszégyi bizonyítvány csato-
landó és a hely március hó folya-
mán elfoglalandó. Dr. Wizinger
Károly ügyvéd, Makó. 1475

Egy millió ember

minden vidékről és bármily állás-
ban 25—50 korona heti kereset
mellé, fáradság nélküli foglal-
kozáshoz juthat. Nem sorsjegy, nem
biztosítás. Küldje mindenki azon-
nal címét L. Schaechter cég-
nek, Wien XVI/2. Postamt 104.

Nevelőnő

kerestetik Aradra két elemi iskolai
gyermek önálló tanítására. Aki
zongorát és franciát is oktat,
előnyben részesül. Cím a kiadó-
hivatalban.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Ha venni, vagy eladni akar

— eredményt úgy ér el hamar,
ha az Aradi Közlöny-ben hirdet.

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobo-
zokként 8—, 6—, 4— és 2—
korona helyett 4—, 2— és 1 kor-
naért árusíttatnak, amíg a készlet
tart Ingusz I. és Fia könyv- és
papirkereskedésében, Weitzer-utca.
Telefon 517. Helybeli képeslapok
darabja 4 és 2 fillér. Képes mű-
vészártyák leszállított árban. 555

Butor.

Egy új, modern mahagoni ebédlő
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1415

Ajánlok

friss és jó csiraképes idei fűmago-
kat parkok, pázsitok és díszkertek
bevetésére, örökzöld, kiváló legjobb
minőségben, Dürr Gusztáv fűszer-
és csemege üzlete Arad. Városház-
zal szemben. 1440

Egy jó karban levő

kerékpár jutányosan eladó. Bőveb-
bet Aulich Lajos utca 20. 1468

Aki használt könyveit

eladni, vagy kitűnő új könyveket
olcsón vásárolni kíván, forduljon
Krausz Paulin könyv- és papirkeres-
kedéséhez, színház épület. Ugyanitt
minden folyóirat, divatlap, Tolnai
világlapja stb. Olcsó üzleti könyvek,
papírkülönlegességek, irodai szerek
jutányos árban kaphatók. 4481

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecetesedés, virágzás és min-
denemű borbetegségek ellen. Voj-
tek és Weisz. I-5251

Párisi divatalbum

a legjobb 770 tavaszi színes mo-
del képpel 2— kor-ért kapható
Pichler Sándor könyv és papirke-
reskedésében Arad, Szabadság-tér
1. sz. 2551

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisz. I-5251

KÖLÖNFÉLE.

Ha pécsetes a ruhája
csak a „Purinált” használja. Vojtek
és Weisz-tól. I-5251

Egy jó száraz

pinchehelyiség raktárnak kiadó
április 1-ére. Orczi-utca 8. sz. 1892

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pastájával dörzsöl
fel. I-5251

3977—1912. P. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint
birtokbiróság közhírré teszi, hogy
az Arad-csanádi egyesült vasutak
r. t.-nak Gajda Mihályné és társai
elleni kártalanítási ügyében Pan-
kota község határában a vasut
építése céljából s szükséges terü-
letek kártalanítása végett a hely-
szini tárgyalás megtartására folyó
évi március hó 23 ik napjának d. e.
1/9 óráját Pankota község köz-
házára kitézte s oda az összes
érdekelteket azzal idézi meg, hogy
az érdekeltek meg nem jelenése a
tárgyalás megtartását és a hatá-
rozat hozatalt nem gátolja és az el-
maradás miatt igazolásnak helye
nincs.

Arad, 1912. évi március hó
1-én a kir. törvényszék mint birtok-
biróságtól.

Dr. Jakó s. k.
kir. tszéki bíró.

1471

Csillárok,
villamos felszerelés

legolcsóbban

Diamant-nál
Ataló Péter-utca 2. (útszéki)

„OLLA”
Kapható:
Török A. és Társa
drogeriájában
ARAD.

**Női divatterem-
megnyitás!**

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközön-
ségnek szíves tudomására adni, hogy **Aulich
Lajos-utca 20. sz. alatt, I. em.** egy
a mai kor igényeinek minden izlését kielégítő
női ruha-divattermet nyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szíves bizalmát, vagyok kitűnő
tisztelettel

KARPELESZ IRÉN.

Tanuló és fizető lányok felvétetnek.